

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Sienkiewicza 1
42-130 Wręczyca Wielka
tel./fax (034) 319 24 98

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
WE WRĘCZYCY WIELKIEJ
za okres
od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku**

Wręczyca Wielka 29 marzec 2019r.

I. Wprowadzenie

Obowiązek przedstawienia rocznego sprawozdania z działalności ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art.110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Głównym celem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej w 2018 roku była kontynuacja procesu ograniczania marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie ich w wysiłkach, zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Cel ten realizowano poprzez wykorzystanie różnorodnych instrumentów pomocy pieniężnej i niepieniężnej z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz pomocy materialnej dla uczniów i pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej jest jednostką organizacyjną gminy Wręczyca Wielka działającą w formie jednostki budżetowej.

Zgodnie z treścią Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przyjętego Uchwałą Nr XXI/199/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej, Ośrodek realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Ośrodek wykonuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizując:

- 1) zadania własne gminy;
- 2) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym;
- 3) zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej.

Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, w tym:

- 1) ustalanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- 2) prowadzenie zadań gminy związanych z postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych oraz ustalaniu uprawnień i wypłacaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 3) zadania wynikające z ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 4) zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- 5) prowadzenie postępowania, na zasadach przewidzianych w ustawie o Karcie Dużej Rodziny;
- 6) prowadzenie działań wspierających rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodzin zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 7) prowadzenie postępowania i wydawanie decyzji administracyjnych o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin "Za życiem" w zakresie koordynowania przez asystentów rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poradnictwa dla osób i rodzin uprawnionych;
- 9) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na zasadach określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zapewnienie obsługi zespołowi interdyscyplinarnemu oraz grupom roboczym;
- 10) udzielanie wsparcia społecznego wynikającego z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- 11) prowadzenie spraw związanych z udzieleniem pomocy kombatanom na podstawie ustawy o kombatanach i niektórych osobach będącymi ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 12) udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów wynikającej z ustawy o systemie oświaty;

- 13) działania z zakresu profilaktyki wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 14) działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

oraz m.in. z rozporządzeń:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,

Ośrodek realizuje również:

- zadania wynikające z Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020,
- zadania wynikające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD),
- zadania wynikające z Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
- zadania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Ośrodek współpracuje w realizacji swoich zadań z innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu, administracją rządową, ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, powiatowymi urzędami pracy, służbą zdrowia, zakładami ubezpieczeń społecznych, policją, sądami oraz stowarzyszeniami, fundacjami realizującymi cele z zakresu pomocy społecznej.

II. Struktura organizacyjna i kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Struktura organizacyjna

Szczegółową strukturę organizacyjną, zasady funkcjonowania oraz podział zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej określa regulamin organizacyjny.

Struktura organizacyjna Ośrodka jest na bieżąco dostosowywana do zmian ustawowych oraz potrzeb wynikających z realizowanych zadań.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wewnętrzny podział organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej przedstawiał się następująco:

- 1) Dział Finansowo – Księgowy
- 2) Dział Pomocy Środowiskowej, w ramach którego działają:
 - a) Sekcja Pomocy Środowiskowej Nr 1
 - b) Sekcja Pomocy Środowiskowej Nr 2
 - c) Sekcja Usług Opiekuńczych
 - d) stanowisko ds. świadczeń pomocy społecznej
 - e) stanowisko ds. świadczeń
- 3) Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, w ramach którego działają:
 - stanowiska ds. świadczeń rodzinnych
 - stanowiska ds. funduszu alimentacyjnego
 - stanowiska ds. realizacji świadczenia wychowawczego
- 4) Samodzielne stanowisko pracy - Radca Prawny
- 5) Samodzielne stanowisko pracy – Informatyk

- 6) Samodzielne stanowisko pracy – asystent rodziny
- 7) Samodzielne stanowisko do spraw świadczeń i administracji
- 8) Samodzielne stanowisko ds. kadrowych i organizacyjnych

2. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 Ustawy o pomocy społecznej. Na dzień 31.12.2018 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej we Wręczyicy Wielkiej zatrudnionych było 44 pracowników, w tym 4 pracowników zatrudnionych na zastępstwo.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy jw. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W roku 2018 zatrudnionych było 12 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w środowisku zamieszkania, w tym 2 pracowników socjalnych zatrudnionych na zastępstwo.

Tabela 1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej we Wręczyicy Wielkiej

Stanowiska	Liczba osób
Dyrektor	1
Kierownicy Działów, w tym Główna Księgowa	3
Pracownicy socjalni ogółem	12
z tego:	
starszy specjalista pracy socjalnej	1
specjalista pracy socjalnej	5
starszy pracownik socjalny	2
pracownik socjalny	4
Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	8
Radca prawny	1
Asystent rodziny	1
Pozostali pracownicy	18
Ogółem	44

Ponadto w 2018 roku zawarte były 3 umowy zlecenia z 3 osobami, w tym:
 - na obsługę bhp – 1 umowa,

- na sprzątanie pomieszczeń wynajmowanych przez Ośrodek w Remizie OSP we Wręczycy Wielkiej – 1 umowa,
- na pełnienie obowiązków Administratora Bezpieczeństwa Informacji – 1 umowa.

W ostatnich latach można obserwować stały wzrost liczby realizowanych przez Ośrodek zadań, co wiąże się z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego, poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności. Rosnące wymagania w stosunku zarówno do pracowników socjalnych, jak i pracowników obsługi administracyjno - finansowej Ośrodka, zaowocowały wzrostem poziomu wykształcenia kadry w ostatnich latach. Część pracowników Ośrodka nadal podnosi swoje kwalifikacje.

III. Poziom i struktura wydatków Ośrodka w 2018 roku

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej finansowana jest ze środków budżetu Gminy oraz środków przyznanych przez Wojewodę Śląskiego na realizację zadań zleconych, na podstawie planu finansowego zatwierdzanego przez Radę Gminy.

W 2018 roku Ośrodek na realizację zadań statutowych otrzymał dotację w wysokości **21 823 037,08 zł**

w tym:

- zadania zlecone - 19 046 917,81 zł
- zadania własne - 2 769 819,27 zł
- środki z Funduszu Pracy - 6.300,00 zł.

1. Zadania zlecone oraz dofinansowanie zadań własnych z budżetu państwa

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej na realizację zadań zleconych oraz na dofinansowanie zadań własnych z budżetu państwa otrzymał dotację w łącznej wysokości **19 201 252,00 zł**.

Otrzymałą dotację wykorzystano w wysokości **19 046 917,81 zł** tj. w 99,19%.

Niewykorzystane środki w wysokości **154.334,19 zł** zwrócono do budżetu państwa.

Ponadto otrzymano środki z Funduszu Pracy w wysokości 6.300,00 zł, które zostały wykorzystane na dofinansowanie wynagrodzenia dla asystenta rodziny.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Tabela 2. Środki finansowe w dziale Pomoc Społeczna

Rozdział	Paragraf	Otrzymana dotacja	Wykorzystanie dotacji	Pozostało
85213	2010 skł. zdr. od świad. pielęgn.	45,708,00 zł	44,527,28 zł	1.180,72 zł
85213	2030 skł. zdr. od z. stałych	34.259,00 zł	32.722,35 zł	1.536,65 zł

85214	2030 z. okresowe	88.000,00 zł	87.490,36 zł	509,64 zł
85216	2030 z. stałe	461.618,00 zł	439,802,22 zł	21.815,78 zł
85219	2010 wynagrodzenie dla opiekuna	7.308,00 zł	7.308,00 zł	-----
85219	2030 GOPS	208.656,00 zł	208.510,14 zł	145,86 zł
85295	2030 dożywianie	65.020,00 zł	65.020,00 zł	-----
	Razem	910.569,00 zł	885.380,35 zł	25.188,65 zł

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Tabela 3. Środki finansowe w dziale edukacyjna opieka wychowawcza

Rozdział	Paragraf	Otrzymana dotacja	Wykorzystanie dotacji	Pozostało
85415 <i>pomoc materialna dla uczniów</i>	2030	150.982,00 zł	129.483,22 zł	21.498,78 zł

Dział 855 – Rodzina

Tabela 4. Środki finansowe w dziale Rodzina

Rozdział	Paragraf	Otrzymana dotacja	Wykorzystanie dotacji	Pozostało
85501- <i>świadczenia wychowawcze</i>	2060	11 175 635,00 zł	11 078 720,70 zł	96.914,30 zł
85502 – <i>Świadczenia rodzinne</i>	2010	6 287 296,00 zł	6 277 820,13 zł	9.475,87 zł
85503 – <i>Karta Dużej Rodziny</i>	2010	450,00 zł	294,36 zł	155,64 zł
85504 – <i>Wspieranie rodziny (świadczenie Dobry start)</i>	2010	660 300,00	659 199,05 zł	1.100,95 zł
85504 – <i>Wspieranie rodziny (asystent rodziny)</i>	20130	16 020,00	16.020,00 zł	0
	Razem:	18 139 701 zł	18 032 054,24 zł	107.646,76 zł

Środki finansowe, którymi Ośrodek dysponował w roku 2018, stworzyły podstawę dla różnorodnej działalności ośrodka w obszarze możliwości zastosowania świadczeń pieniężnych, pomocy w naturze i usługach, adekwatnych do potrzeb zdiagnozowanych w rodzinach beneficjentów ośrodka.

2. Zadania finansowane z budżetu gminy.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na realizację zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej otrzymał środki finansowe w Dziale 852 – „Opieka społeczna”: w wysokości: **2 610 378,00 zł**, z czego wykorzystano kwotę w wysokości: **2 495 886,97 zł** w tym na:

Dział 852 – Pomoc społeczna

Tabela 5. Środki finansowe w dziale Pomoc Społeczna – budżet gminy

Rozdział	Otrzymana dotacja	Wykorzystanie dotacji	Pozostało
85202 – domy pomocy społecznej	401.960,00 zł	394.640,03	7.319,97 zł
85205 – przemoc w rodzinie	4.360,00 zł	4.103,81	256,19 zł
85214 – zasiłki celowe	128.200,00 zł	126.620,59	1.579,41 zł
85219 – ośrodki pomocy społecznej	1 565 621,00 zł	1 503 131,30	62.489,70 zł
85228 – usługi opiekuńcze	439.950,00 zł	405.522,04	34.427,96 zł
85230 – pomoc w zakresie dożywiania	45.434,00 zł	45.734,00	-----
85295 – pozostała działalność	24.553,00 zł	16.135,20zł	8.417,80zł
Razem:	2 610 378,00 zł	2 495 886,97	114.491,03zł

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Tabela 6. Środki finansowe w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza – budżet gminy

Rozdział	Otrzymana dotacja	Wykorzystanie dotacji	Pozostało
85415 pomoc materialna dla uczniów	25.000,00 zł	14.387,04 zł	10.612,96 zł

Dział 855 – Rodzina

Tabela 7. Środki finansowe w dziale Rodzina – budżet gminy

Rozdział	Otrzymana dotacja	Wykorzystanie dotacji	Pozostało
85502 – świadczenia rodzinne	236.011,00 zł	211.059,00 zł	24.952,00 zł
85504 – wspieranie rodziny	55.427,00 zł	29.391,39 zł	26.035,61 zł
85508 – rodziny zastępcze	22.180,00 zł	19.094,87 zł	3.085,13 zł
<i>Razem:</i>	313.618,00 zł	259.545,26 zł	54.072,74 zł

IV. Poziom i struktura dochodów Ośrodka w 2018 roku, które zostały zrealizowane i przekazane na konto budżetu gminy

Tabela 8. Dochody

Lp	Nazwa zadania	Wykonanie	
		2017	2018
1.	Opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	6 000,00	8.368,33
2.	Składka zdrowotna od zasiłku stałego	-----	489,24
3.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- zasiłek okresowy nienależnie pobrany	42,39	791,29
4.	Wpływy z tyt. kosztów upomnienia- zasiłek stały nienależnie pobrany	11,60	11,60
5.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- zasiłek stały nienależnie pobrany	2 370,88	7.029,52
6.	Wpływy z tytułu kosztów upomnienia od zasiłków z pomocy społecznej nienależnie pobranych	-----	23,20
7.	Wpływy z różnych dochodów- wynagrodzenie z tyt. terminowego wpłacania podatku	423,00	536,00
8.	Wpływy z tytułu VAT odwrotne obciążenie	-----	2,80
9.	Usługi opiekuńcze	25 698,55	32.923,56
10.	Wpływy z tytułu zwrotu świadczenia nienależnie pobranego – dożywianie dzieci – dot. zadań własnych gminy	-----	323,52
11.	Wpływy z tytułu zwrotu świadczenia nienależnie pobranego – dożywianie dzieci – dot. dofinansowania zadań własnych gminy z budżetu państwa	-----	456,06
12.	Wpływy z tytułu zwrotu świadczenia nienależnie pobranego – stypendia szkolne– dot. zadań własnych gminy	-----	34,00
13.	Wpływy z tytułu zwrotu świadczenia nienależnie pobranego – stypendia szkolne – dot. dofinansowania zadań własnych gminy z budżetu państwa	-----	136,00
14.	Wpływy z tytułu kosztów upomnienia świadczeń wychowawczych nienależnie pobranych	-----	34,80

15.	Wpływy z pozostałych odsetek- odsetki od św. wychowawczego nienależnie pobranego	615,00	3.051,35
16.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- św. wychowawcze nienależnie pobrane	8 219,40	34.817,00
17.	Wpływy z tyt. kosztów upomnienia - fundusz alimentacyjny należności od dłużników	11,60	0,00
18.	Wpływy z tyt. kosztów upomnienia- św. z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobrane	23,20	46,40
19.	Wpływy z pozostałych odsetek- odsetki od dłużników alimentacyjnych	47 222,74	57.698,59
20.	Wpływy z tyt. kosztów upomnienia – od świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych	---	32,00
21.	Wpływy z pozostałych odsetek- odsetki od świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych	1 178,83	5.472,68
22.	Wpływy z pozostałych odsetek – od zasiłku dla opiekuna	----	23,43
23.	Wpływy z pozostałych odsetek- odsetki od św. z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobrane	225,65	625,65
24.	Wpływy z pozostałych odsetek- odsetki od św. rodzicielskiego nienależnie pobranego	23,67	233,45
25.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- św. rodzinne nienależnie pobrane	15 103,96	13.420,20
26.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- św. z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobrane	5 226,40	9.584,16
27.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych – zasiłek dla opiekuna nienależnie pobrany	-----	1.040,00
28.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych – świadczenie rodzicielskie nienależnie pobrane	-----	4.605,00
29.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- zaliczka alimentacyjna- 50% dla budżetu państwa	5 257,67	6.004,76
30.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- zaliczka alimentacyjna- 50% dla budżetu gminy	5 257,64	6.004,80
31.	Wpływy z tyt. zwrotów z lat ubiegłych- składka na ubezpieczenia społeczne od zasiłkobiorców	992,48	1.446,99
32.	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań	----	7,80
33.	Wpływy z tyt. zwrotu św. z funduszu alimentacyjnego- 60% dla budżetu państwa	50 005,47	46.226,0334
34.	Wpływy z tyt. zwrotu św. z funduszu alimentacyjnego- 40% dla budżetu gminy	33 337,00	30.817,36
35.	Wpływy z różnych opłat- duplikat Karty Dużej Rodziny	9,21	9,40
36.	Odsetki od świadczenia Dobry Start nienależnie pobranego	----	3,34
	RAZEM	207 256,34	272.330,33

V. Pomoc społeczna

1. Informacje ogólne

Podstawowym celem działania Ośrodka jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych. Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócenia się do Ośrodka Pomocy Społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna bowiem, w miarę możliwości, doprowadzić osoby z niej korzystające do działań mających na celu usamodzielnienie się oraz integrację ze środowiskiem, choć w praktyce jest to bardzo trudne do osiągnięcia.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowią: udzielenie świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, skierowania do noclegowni bądź ogrzewalni, a także przyznawanie biletu kredytowanego.

W 2018 r. wydano **1210 decyzji administracyjnych** z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 934 decyzje przyznające pomoc społeczną,
 - 14 decyzji odmawiających pomocy społecznej,
 - 262 decyzje zmieniające, uchylające przyznanie świadczeń z pomocy społecznej
- oraz 34 postanowienia.

Od decyzji wydawanych przez Ośrodek przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Częstochowie za pośrednictwem dyrektora Ośrodka.

W 2018r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 4 odwołania od decyzji wydanych z zakresu pomocy społecznej, w tym 3 decyzje zostały utrzymane w mocy, a 1 decyzję przekazano do Ośrodka do ponownego rozpatrzenia.

Podstawą do wydania decyzji administracyjnej jest wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją.

Pracownicy socjalni w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania klienta rozpoznawali sytuację rodziny. Przeprowadzanie wywiadu pozwalało na rzetelną diagnozę problemów, z którymi boryka się osoba lub rodzina. Dzięki właściwej diagnozie przygotowywano plan pomocy, zawierający działania, które należało podjąć we współpracy z klientem, aby jego sytuacja życiowa mogła ulec poprawie. Działania zaplanowane przez pracownika socjalnego mają na celu stworzenie takiego planu pomocy, który pozwoli na osiąganie realnych rezultatów w zakresie poprawy sytuacji osób, w czasie dostosowanym do możliwości rozwojowych klientów,

dzięki temu doprowadzi do ich usamodzielnienia, poprzez opuszczenie systemu pomocy społecznej. Pozytywne efekty realizacji opracowanego planu są możliwe wyłącznie wtedy, gdy jest on tworzony przy współudziale i zaangażowaniu klienta, uzyskuje jego aprobatę oraz jeśli klient aktywnie włącza się w jego realizację.

Tabela Nr 9. Wskaźnik obrazujący pracę pracowników socjalnych w 2018 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba zarejestrowanych wniosków o przyznanie pomocy (finansowej, usługowej, rzeczowej)	624
2.	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	903
3.	Liczba przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych w tym: – dla potrzeb własnych Ośrodka – dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej	148 106 42
4.	Liczba przeprowadzonych postępowań i wywiadów na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych tut. OPS i innych (dot. specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia pielęgnacyjnego)	36
5.	Liczba wydanych skierowań w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.	220
6.	Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną, w tym: wyłącznie pracą socjalną	300 98

2. Rodziny objęte pomocą społeczną

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- cudzoziemcom w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- cudzoziemcom na podstawie zgody na pobyt tolerowany;
- obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia najczęstsze powody ich powstawania:

- ubóstwo;
- sieroctwo;

- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego, które w okresie od października 2015 r. do 30 września 2018 roku wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 634 zł,
- dla osoby w rodzinie - w wysokości - 514 zł.
- 150% kryterium dochodowego w ramach Programu pomoc państwa w dożywianiu tj.
 - dla osoby samotnie gospodarującej – 951, 00 zł,
 - dla osoby w rodzinie – 771,00 zł.

Od 1 października 2018 r. podwyższone zostały kryteria dochodowe w pomocy społecznej: dla osoby samotnie gospodarującej do 701 zł, a dla osoby w rodzinie do 528 zł.

W 2018 r. świadczeniami i pracą socjalną z pomocy społecznej objęto 353 rodziny, liczące 692 osoby, co stanowi 3,92% ogólnej liczby mieszkańców gminy Wręczyca Wielka.

Tabela 10. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2016 -2018

Wyszczególnienie	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	495	416	328	337	296	255	797	628	489
w tym: świadczenia pieniężne	278	249	200	262	239	193	565	503	318
świadczenia niepieniężne	226	179	145	143	125	102	479	368	279
Pomoc udzielona w ramach pracy socjalnej - ogółem	x	x	x	337	391	300	959	820	564

w tym: wyłącznie w ramach pracy socjalnej	x	x	x	103	109	98	286	314	203
Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	x	x	x	Liczba kontraktów socjalnych			Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi		
				59	41	39	53	41	38

Populacja rodzin, korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, jak również obszarów problemowych rodziny.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016 - 2018

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2016 r.	2017r.	2018 r.	2016 r.	2017r.	2018 r.
Rodziny ogółem	451	417	353	1113	875	692
o liczbie osób:						
1	180	236	219	180	236	219
2	81	48	41	162	96	82
3	72	48	31	216	144	93
4	67	46	32	268	184	128
5	35	29	17	175	145	85
6 i więcej	16	10	13	112	70	85
W tym: rodziny z dziećmi ogółem	192	143	108	740	551	413
o liczbie dzieci:						
1	71	47	36	206	129	91
2	73	57	41	277	214	152
3	37	30	20	181	145	98
4	5	4	6	30	23	35
5	4	2	3	28	14	21
6	0	1	2	0	8	16
7 i więcej	2	2	0	18	18	0
Rodziny niepełne ogółem	53	40	30	151	125	80
o liczbie dzieci:						
1	22	13	15	44	26	30
2	22	18	11	68	55	33
3	7	7	3	28	30	12
4 i więcej	2	2	1	11	14	5

Rodziny emerytów i rencistów ogółem	104	69	57	179	118	98
o liczbie osób:	66	41	35	66	41	35
1						
2	21	14	10	42	28	20
3	6	10	7	18	30	21
4 i więcej	11	4	5	53	19	22

Powyższe dane wskazują, że największą grupą świadczeniobiorców są osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe.

W roku 2018 Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał pomocy z następujących powodów:

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2016 – 2018

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2016 r.	2017r.	2018 r.	2016 r.	2017r.	2018 r.
Ubóstwo	220	190	155	466	395	281
Sieroctwo	0	0	1	0	0	2
Bezdomność	8	9	10	8	9	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	52	41	33	247	192	155
w tym: wielodzietność			16			91
Bezrobocie	155	111	79	409	280	168
Niepełnosprawność	170	156	140	354	278	223
Długotrwała choroba	149	170	156	300	303	248
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	11	20	23	50	88	85
w tym: rodziny niepełne	4	9	11	12	25	28
rodziny wielodzietne	3	10	3	23	60	19
Przemoc w rodzinie	14	7	7	51	23	32
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	36	29	18	78	70	30
Narkomania	1	1	1	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	5	7	13	8	8
Trudności w integracji osób,	0	0	0	0	0	0

które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą						
Zdarzenia losowe	3	2	7	12	3	16
Sytuacja kryzysowa	0	7	0	0	25	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznawana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Jak wynika z powyższej tabeli największą grupę odbiorców świadczeń pomocy społecznej stanowią rodziny, w których przyczyn trudnej sytuacji należy doszukiwać się w sytuacji zdrowotnej członków rodziny. W 2018 r. długotrwała lub ciężka choroba stanowiły powód przyznania pomocy w 44,19% rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach i niepełnosprawność w 39,66% rodzin. Dopiero na kolejnym, trzecim miejscu znalazło się bezrobocie, które przez wiele lat dominowało wśród głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Stanowiło ono powód przyznania pomocy w 22,37% spośród rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach.

3. Charakterystyka przyznanych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

3.1 Świadczenia pieniężne.

Zasiłki stałe

Wyplata zasiłków stałych od lipca 2009 roku na mocy zmian w ustawie o pomocy społecznej stała się zadaniem własnym gminy z możliwością dotacji z budżetu państwa do 100% realizacji zadania. W 2018 roku zadanie to dofinansowano w pełnej kwocie.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Świadczenie to jest zróżnicowane pod względem wysokości w zależności od dochodu osoby/rodziny.

W 2018 roku pomocy w tej formie udzielono 93 osobom i wypłacono 920 świadczeń na ogólną kwotę 458.106,48 zł, którą pomniejszono:

- o kwotę 14.742,00 zł – refundacja zasiłku stałego z innych gmin;
- o kwotę 1.912,68 zł – środki uzyskane ze zwrotu zasiłku stałego przez ZUS, oraz zwroty nienależnie pobranego zasiłku stałego przez klienta;
- o kwotę 1.649,58 zł – środki związane z m.in. z nieodebraniem zasiłku stałego przez klientów.

Faktyczne wydatki na zasiłki stałe wyniosły **439,802,22 zł**.

Tabela 13. Przyznana pomoc w formie zasiłków stałych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Średnia kwota zasiłku
Zasiłki stałe - ogółem	93	920	439,802,22	91	121	478,05
w tym: dla osoby samotnie gospodarującej	76	764	397.357,53	75	75	520,10
w tym: dla osoby w rodzinie	19	156	42.444,69	17	47	272,08

Składka zdrowotna

Za osoby, mające ustalone uprawnienie do zasiłku stałego i nie posiadające innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego, ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne, które stanowiły gwarancję uzyskania świadczeń zdrowotnych z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Składka została opłacana za 71 osób pobierających zasiłek stały,

Tabela Nr 14. Składki na ubezpieczenie zdrowotne przy zasiłku stałym w 2018 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (przy zas. stałym)	71	692	32.722,35

Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe to zadanie własne, dofinansowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie przysługuje osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Kwota zasiłku okresowego stanowi różnicę między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem, z tym że zasiłek nie może być niższy od 50% tej różnicy, jednak nie mniejszy niż 20,00 zł.

W 2018 roku wypłacono 462 zasiłki okresowe dla 103 osób na kwotę 87.590,36 zł, którą pomniejszono o kwotę w wysokości 100,00 zł (tj. zwrot nienależnie pobranego świadczenia za 2018r.) Faktycznie na zasiłki okresowe wydatkowano kwotę w wysokości: 87.490,36 zł.

Tabela 15. Realizacja zasiłków okresowych w 2018 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Średnia kwota zasiłku
Zasiłki okresowe - ogółem	103	462	87.490,36	103	169	189,37
w tym: z tytułu bezrobocia	44	151	44.602,02	44	87	295,38
w tym: długotrwałej choroby	28	84	12.921,00	28	38	153,82
w tym: niepełnosprawności	42	202	20.869,15	42	57	103,31
w tym: możliwości utrzymania lub nabycia do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0
w tym: inne niż wymienione powyżej	10	25	9.098,19	10	20	363,92

Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu opału, żywności, leków i leczenia, odzieży i obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw sprzętu użytku domowego, dofinansowanie do zakupu opału, a także kosztów pogrzebu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach ustawa o pomocy społecznej dopuszcza możliwość przyznania pomocy osobie lub rodzinie niespełniającej kryterium dochodowego, przyznanie specjalnego zasiłku celowego.

Tabela 16. Realizacja zasiłków celowych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe - ogółem	162	x	156.371,70	158	265
w tym: zasiłki celowe specjalne	20	25	8.834,00	20	29

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd:

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej. Wypłacenie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa. Oznacza to, że wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki

następuje dopiero po otrzymaniu na ten cel środków od Wojewody. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2018 roku wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacono 1 opiekunowi w wysokości 7.200,00 zł.

Na koszty obsługi zadania gmina otrzymała i wydatkowała 108,00 zł.

3.2 Świadczenia niepieniężne

Praca i zadania pracowników socjalnych

Zadania pracowników socjalnych określone są przede wszystkim w ustawie o pomocy społecznej. Na jej podstawie podejmują oni szereg działań zawodowych, do których głównie należą:

- 1) prowadzenie pracy socjalnej,
- 2) dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
- 3) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań,
- 4) pomoc w uzyskaniu, dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej, poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy,
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
- 6) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
- 7) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa,
- 8) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji osób i rodzin,
- 9) współuczestniczenie w przygotowywaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej, ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

Praca socjalna

Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację osoby/rodziny oraz określa plan pomocy. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji. Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądanych zmian, modyfikację sposobu funkcjonowania osoby/rodziny, jej otoczenia, wzmacnianie potencjału osób/rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania.

Praca socjalna jest trudnym działaniem, wymagającym czasu, a większość czasu pracy pracownicy socjalni muszą poświęcić na prowadzenie obszernej dokumentacji swoich podopiecznych. Ponadto klienci Ośrodka wymagają od pracownika socjalnego sprawności działania w celu poprawienia ich sytuacji materialnej, czyli oczekują świadczenia pieniężnego, nie widząc przyczyn ubóstwa. Często nie

chęć współpracować z pracownikiem, przyjmują postawę roszczeniową, nie ujawniają problemów rodziny, jak np. alkoholizm, przemoc.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód z wykorzystaniem metod i technik, w tym kontraktu socjalnego, z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Pracą socjalną objęte są prawie wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej, gdyż nierozdzielnie towarzyszy ona przyznawanym świadczeniom na mocy ustawy.

Praca socjalna jest trudnym zadaniem i wymaga od pracownika socjalnego dobrego przygotowania zawodowego. Mobilizuje pracowników do podnoszenia kwalifikacji przez uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach specjalistycznych oraz zdobywania specjalizacji zawodowych.

W 2018 roku pomocą w formie pracy socjalnej objęto 300 rodzin, w tym wyłącznie w ramach pracy socjalnej – 98 rodzin.

Jednym z narzędzi stosowanym w działaniach pracowników socjalnych jest kontrakt socjalny. Ma on za zadanie poprawiać skuteczność udzielanej pomocy poprzez mobilizowanie osób i rodzin do podejmowania działań usamodzielniających. Jest to pisemna umowa zawierana z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron, tj. klienta i pracownika socjalnego, które mają doprowadzić do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Kontrakt socjalny zawierany jest po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji rodziny ubiegającej się o pomoc. Niedotrzymanie postanowień kontraktu socjalnego, jak i odmowa jego zawarcia mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia lub do jego wstrzymania.

W 2018 roku pracownicy socjalni zawarli 39 kontraktów socjalnych.

Bilet kredytowany

Bilet kredytowany jest formą zasiłku celowego w formie niepieniężnej. Może być przyznany osobom bez dochodu lub z bardzo niskim dochodem, które muszą udać się do innej miejscowości celem załatwienia ważnych spraw rodzinnych lub urzędowych.

W 2018 roku ta forma pomocy nie była realizowana.

Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe

Przyznawana jest osobie rezygnującej z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem (także współmałżonka) oraz rodzeństwem.

Takim osobom ośrodek pomocy społecznej opłaca składki emerytalno-rentowe za czas sprawowania opieki. Dotyczy to także osób, które w związku ze sprawowaniem opieki przebywają na urlopie bezpłatnym. Warunki uzyskania takiej pomocy:

- dochód na osobę w rodzinie osoby opiekującej się nie może przekraczać 150 proc. kryterium dochodowego na osobę w rodzinie
- osoba opiekująca się nie może podlegać ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z innych tytułów lub pobierać renty bądź emerytury
- konieczność sprawowania opieki musi być potwierdzona zaświadczeniem wydanym przez lekarza.

W 2018 roku ta forma pomocy nie była realizowana.

Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie po-

grzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają możliwości sprawienia pogrzebu.

W 2018 r. Ośrodek dofinansował sprawienie pogrzebu dla 1 osoby na kwotę 1.500,00 zł (zasilek celowy specjalny) oraz sprawił pogrzeby dla 2 osób na kwotę 7.070,00 zł. Łączne wydatki na sprawienie pogrzebów wyniosły - 8.570,00 zł.

Poradnictwo specjalistyczne

Pracownicy socjalni działając na rzecz rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej starają się efektywnie łączyć wsparcie finansowe z pracą socjalną i poradnictwem specjalistycznym. Udzielana pomoc ma na celu wzmocnienie rodzin w odzyskaniu ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

W 2018 roku poradnictwo świadczone było m.in. w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia w innych instytucjach,
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach interwencji kryzysowej działaniami objęto 9 rodzin.

Działania realizowane na rzecz osób bezdomnych

Okres w którym zwraca się szczególną uwagę na osoby bezdomne to tzw. okres ochronny, który trwa od 1 listopada do 31 marca. W tym czasie sprawdzane są miejsca gdzie mogą przebywać osoby bezdomne oraz uzależnione od alkoholu. Oprócz miejsc noclegowych osoby bezdomne otrzymują pomoc finansową, żywność. Prowadzona jest wspólna praca socjalna pracowników socjalnych oraz dzielnicowych.

Udzielenie schronienia dla osób bezdomnych następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

W 2018 r. w różnych formach udzielono pomocy 10 osobom bezdomnym.

Tabela 17. Pomoc dla osób bezdomnych

L.p.	Forma pomocy	Ilość osób objętych pomocą		Koszt pomocy udzielonej	
		2017	2018	2017	2018
1.	Opłacenie pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych MARKOT w Klizinie	6	5	6.803,60	30.833,49
2.	Schronisko dla osób bezdomnych w Marianie Rędziańskiej	-	1	---	1.242,00
3.	Schronisko dla osób bezdomnych w Lubojence	-	1	---	864,00
	Inne formy pomocy, w tym:				
4.	Zasiłki stałe	3	4	15.570,00	26.464,00
5.	Składki zdrowotne przy zasiłku stałym	-	4	---	2.381,76
6.	Zasiłki okresowe	1	3	2.853,00	1.670,88
7.	Zasiłki celowe	4	3	2.088,50	788,00
8.	Pomoc w naturze, w tym pomoc żywnościowa w ramach programu FEAD	2	4	-----	-----
	Praca socjalna	2	7	x	x
	Razem		10	27.315,10	64.244,13
				3	

Ponadto we współpracy z Policją podejmowano działania prewencyjne poprzez monitorowanie miejsc przebywania osób bezdomnych, wzmożone w okresie jesienno – zimowym. Podopieczni przebywający w miejscach niemieszkalnych, informowani byli na bieżąco o formach pomocy i zasadach jej udzielania, o zagrożeniach wynikających z nadużywania alkoholu oraz zachęcani do skorzystania ze schronienia w placówkach pomocowych. Od kilku lat dostępny jest całodobowy kontakt w sprawach osób bezdomnych (697-110-123), umożliwiający przyjmowanie zgłoszeń od Policji i osób prywatnych.

Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Istotą usług opiekuńczych jest umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku domowym. Większość bowiem beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu.

Uchwała Nr XV/145/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 17 czerwca 2016 roku określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Z tej formy pomocy korzystają osoby, które ze względu na wiek, chorobę, czy też inną przyczynę wymagają pomocy, zaś najbliższa rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych i opiekę higieniczną oraz zapewnienie w miarę możliwości kontaktów z otoczeniem, wykonywanie podstawowych czynności domowych, pomoc w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych, rodzinnych oraz załatwianie spraw urzędowych.

Zakres udzielanej pomocy ustalany był przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego i był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

W 2018 r. w Ośrodku zatrudnionych było **8 opiekunek**, które świadczyły usługi opiekuńcze w ciągu roku dla **39 osób**.

Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w okresie od 01 stycznia do 31 marca 2018 roku wynosił 17,00 zł, natomiast od 01 kwietnia do 31 grudnia 2018 roku 17,51 zł. Na realizację usług opiekuńczych wydatkowano w 2018 roku kwotę **403.885,99 zł**.

Ponadto w 2018 r. w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych 1 dziecko korzystało z usług rehabilitacyjnych świadczonych przez Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu w Częstochowie. Koszt odpłatności za usługi wyniósł – **1.636,05 zł**.

Łączny koszt realizacji usług opiekuńczych wyniósł **405.522,04 zł**.

Tabela 18. Wydatki gminy poniesione na usługi opiekuńcze w latach 2016 - 2018

Rok	Liczba osób objętych usługami	Liczba godzin	Wydatki
2016	34	8.390	318.102,38 zł
2017	41	9.013	361.370,12 zł
2018	40	9.720	405.522,04 zł

Na podstawie analizy danych stwierdzić należy, że w ostatnich latach znacząco wzrasta liczba świadczonych godzin w ramach usług opiekuńczych. W 2018 roku porównaniu do 2017 roku liczba godzin usług opiekuńczych wzrosła o 13,68%. W związku z powyższym długofalowa polityka senioralna w perspektywie czasu będzie związana ze znacznym wzrostem wydatków w budżecie Gminy Wręczyca Wielka związanych z pomocą osobom starszym i niepełnosprawnym.

Mieszkanie chronione

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego.

Gmina Wręczyca Wielka nie ma obecnie żadnego mieszkania chronionego, dlatego też w 2018 roku ta forma pomocy nie była realizowana.

Domy Pomocy Społecznej

Kolejnym niepieniężnym świadczeniem z pomocy społecznej jest pobyt i usługi w domu pomocy społecznej. O skierowanie do domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Pracownicy Ośrodka prowadzili postępowania związane ze skierowaniem do domu pomocy społecznej, informowali o obowiązujących przepisach prawa w zakresie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt, przeprowadzali wywiady środowiskowe, wspierali w gromadzeniu niezbędnej dokumentacji, oceniali sytuację osób w kontekście spełnienia przesłanek do umieszczenia w domu pomocy społecznej, przeprowadzali wywiady alimentacyjne oraz na ich podstawie przygotowywali umowy określające wysokość wnoszonej przez zainteresowanych opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańców DPS

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (w okresie do 30 września 2018r. - $634 \text{ zł} \times 300\% = 1.902 \text{ zł}$, a od 01 października 2018r. - $702 \text{ zł} \times 300\% = 2.106 \text{ zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
- w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (w okresie do 30 września 2018r. $514 \text{ zł} \times 300\% = 1.542 \text{ zł}$, a od 01 października 2018r. - $528 \text{ zł} \times 300\% = 1.584 \text{ zł}$), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Odpłatność rodziny w 2018r. w ramach zawartych umów w stosunku do 3 osób przebywających w dps wyniosła 8.368,33 zł.

Odpłatność gminy

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy Gminy Wręczyca Wielka.

Miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej w 2018 roku poniesiony przez gminę wyniósł średnio 2.192 zł.

W 2018r. w domach pomocy społecznej przebywało 18 osób, za które gmina ponosi odpłatność. W ciągu roku 2 osoby zmarły, a 1 osoba przebywająca w domu pomocy społecznej w ciągu roku została przeniesiona do innego typu domu pomocy społecznej. Na koniec okresu sprawozdawczego w domach pomocy społecznej przebywało 16 osób.

Tabela 19. Miejsca pobytu mieszkańców gminy Wręczyca Wielka w dps oraz wydatki gminy związane z dopłatą do pobytu osób w domu pomocy społecznej

Lp.	Dom pomocy społecznej	Stan na 01.01. 2018r.	Ilość osób umieszczonych w 2018r. w dps	Liczba zgonów, przeniesień lub rezygnacji w ciągu roku	Łącznie liczba osób przebywających w 2018 roku	Stan na 31.12. 2018r.	Wydatki gminy z tytułu dopłaty do dps w 2018r.
1.	DPS w Blachowni	3	1	1	4	3	95.996,54
2.	DPS w Prusach	1	0	0	1	1	38.634,80
3.	DPS w Turowie	1	1	0	2	2	44.890,40
4.	DPS w Drużykowie i Wola Czaryska	2	0	0	2	2	50.296,20
5.	DPS w Częstochowie	1	0	0	1	1	26.331,00
6.	DPS „Kombatant” w Lublińcu	2	0	1	2	1	28.569,22
7.	DPS Bobrowniki	2	3	1	5	4	54.037,87
8.	DPS w Krakowie	0	1	0	1	1	34.316,51
9.	DPS we Włoszczowej	0	1	0	1	1	21.567,49
	Razem	12	7 (w tym: 1 osoba przeniesiona do innego typu dps)	3 (w tym: 2 zgony i 1 przeniesienie do innego typu dps)	18 (rubryka nie sumuje się, ponieważ 1 osoba w ciągu roku przebywała w 2 typach dps)	16	394.640,03

W 2018 roku gmina wносиła opłatę zastępczo za 1 osobę przebywającą w DPS w Drużykowie w wysokości 1.389,76 zł.

Łączne koszty gminy za pokrycie odpłatności w domach pomocy społecznej wyniosły **394.640,03 zł.**

Tabela 20. Liczba osób umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej i wydatkowana kwota w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób przebywających w dps	9	12	12	18
Odpłatność gminy	187.289,87	243.673,38	281.988,65	394.640,03

Z powyższej tabeli wynika, że w 2018 r. nastąpił wzrost wydatków gminy związanych z odpłatnością za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej o 111% w porównaniu do 2015 roku.

VI. Realizacja pozostałych zadań

1. Realizacja Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia oraz osób dorosłych: samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego przyznana była bezpłatnie osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 771,00 zł (514 zł kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie x 150%), a dla osoby samotnie gospodarującej 951,00 zł (634 zł kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej x 150%).

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnieniu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy poziomu życia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu wsparcia udziela się w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Ośrodek w 2018r. wykonywał zadania wynikające z Programu poprzez zapewnienie posiłku dla dzieci w przedszkolach i szkołach oraz w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

Tabela 21. Finansowanie Programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2015 - 2018

	2015	2016	2017	2018
Środki z budżetu państwa	122.200,00	73.504,80	91.636,00	45.734,00
Środki własne gminy	73.455,50	68.000,00	64.234,00	65.020,00
Ogółem	195.655,50	141.504,80	155.870,00	110.754,00

W 2018r. pomocą w formie posiłku objęto 95 dzieci i uczniów na kwotę 32.051,00 zł oraz 33 uczniów w ramach pomocy w formie posiłku bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego na kwotę 5.012,00 zł. Natomiast pomocą w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku objęto 131 rodzin na kwotę 73.891,00 zł. Ogółem w ramach Programu przyznano pomoc na kwotę 110.954,00 zł, którą pomniejszono o kwotę 200,00 zł (zwrot świadczenia pieniężnego). Faktycznie na realizację Programu wydatkowano **110.754,00 zł**.

Tabela 22. Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - Posiłki w latach 2016 - 2017 r.

Wyszczególnienie		Ogółem		Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Liczba osób korzystających z posiłku	1	133	95	38	28	95	69	x	x
W tym: posiłku w formie:	2	x	16	x	16	x	0	x	x
- pełnego obiadu									
- jednego dania gorącego	3	133	91	38	23	95	69	x	x
Liczba rodzin	4	78	53	x	x	x	x	x	x
Liczba osób w rodzinach	5	308	215	x	x	x	x	x	x
Liczba posiłków	6	13.864	9462	3.476	2.557	10.388	6.905	x	x
Koszt świadczeń	7	46.679,60	32.051	11.773,00	8.689	34.906,60	23.362	x	x
z tego:									
- środki własne gminy	8	19.342,80	19.294	6.818,00	6.173	12.524,80	13.121	x	x
- dotacja	9	27.336,80	12.757	4.955,00	2.516	22.381,80	10.241	x	x
Koszt jednego posiłku	10	3,37	3,39	3,39	3,40	3,36	3,38	x	x

Tabela 23. Dożywianie dzieci w szkołach w zestawieniu za lata 2015 – 2018

L.p.	Szkoły	Liczba dzieci			
		2015r.	2016r.	2017r.	2018
1.	Wręczyca Wielka	46	43	29	18
2.	Węglowice	36	25	22	14
3.	Truskolasy	42	33	19	9
4.	Kalej	13	8	5	5
5.	Kuleje	10	13	6	5
6.	Bieżeń	10	14	7	3
7.	Borowe	12	6	9	8
8.	Libidza	7	6	3	0
9.	Lgota	11	4	2	1
10.	Częstochowa	10	9	6	5
11.	Nakło Śl.	---	1	1	1
12.	Waganowice	----	1	1	1
	Ogółem:	248	197	110	70

Tabela 24. Dożywianie dzieci w przedszkolach w zestawieniu za lata 2015 - 2018

L.p.	Przedszkola	Liczba dzieci			
		2015r.	2016r.	2017	2018
1.	Wręczyca Wielka	14	5	4	2
2.	Węglowice	16	10	8	6
3.	Truskolasy	6	3	1	4
4.	Kalej	6	2	4	3
5.	Kuleje	5	3	3	3
6.	Piła	5	3	2	5
7.	Bieżeń	2	---	-	0
8.	Lgota	1	----	-	1
9.	Grodzisko	----	1	1	1
	Razem	55	27	23	25

Tabela 25. Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - Pomoc w formie zasiłku celowego w latach 2015 - 2018

Wyszczególnienie	Zasiłek celowy			
	2015r.	2016r.	2017r.	2018
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	190	155	168	134
Liczba rodzin	181	149	166	131
Liczba osób w rodzinach	504	361	390	231
Liczba świadczeń	338	265	345	280
Koszt świadczeń	102.674,80	77.680,00	101.951,70	73.891
Z tego:	37.668,70		37.652,50	23.253
- środki własne gminy		29.639,50		
- dotacja	65.006,10	45.040,50	64.299,20	50.638
Koszt jednego świadczenia	303,77	281,82	295,51	263,90

„Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Program osłonowy jest realizowany w oparciu o Uchwałę Nr XXIX/314/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 –2020. Program stanowi wsparcie Gminy w szczególnie uzasadnionym przypadku udzielenia pomocy, gdy uczeń lub dziecko wyrażą chęć zjedzenia posiłku a odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola poinformuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

W ramach programu udziela się wsparcia:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej;
- uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej.

Przyznanie pomocy odbywa się bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz bez przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego. Liczba dzieci i uczniów, którym ma być udzielona pomoc w w/w sposób, nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów dożywianych w przedszkolach i szkołach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

Nadmienić należy, iż po otrzymaniu pisma od dyrektora placówki oświatowej o wyrażeniu przez dziecko chęci spożywania posiłku, pracownicy socjalni sprawdzają sytuację rodzinną dziecka, na okoliczność zakwalifikowania dziecka do objęcia pomocą w formie posiłku w ramach wydania decyzji administracyjnej.

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczy Wielkiej jako samorządowa jednostka pomocy społecznej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi gminy (szkoły podstawowe, gimnazja) oraz szkołami lub przedszkolami prowadzonymi przez inne samorządy gminne albo podmiotami prowadzącymi szkoły lub

przedszkola niepubliczne do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu gminy Wręczyca Wielka..

Tabela 26. Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w latach 2015 – 2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba dzieci	71	53	41	33
Liczba posiłków	4960	2.915	2.402	1.623
Koszt posiłków ogółem	14.644,50	8.641,50	7.380,70	5.012,00
Z tego: środki własne	14.644,50	8.641,50	7.380,70	3.187,00
dotacja	-----	-----	-----	1.825,00

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Osoby, które nie są ubezpieczone na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych z budżetu państwa.

Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- ✓ osoby nieubezpieczone,
- ✓ osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- ✓ osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- ✓ osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

W 2018r. - wpłynęło 12 wniosków o o potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wpłynęły w stosunku do 11 osób, oraz 1 wniosek przeszedł do załatwienia z 2017r., (łącznie 13 wniosków dla 12 osób) w tym:

- 4 wnioski zostały złożone osobiście przez świadczeniobiorców,
- 9 wniosków wpłynęło z placówek służby zdrowia.

Wydano 14 decyzji administracyjnych, w tym:

- 10 decyzji przyznających potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych dla 8 osób,
- 1 decyzja odmawiająca potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 2 decyzje o umorzeniu postępowania dla 2 osób,
- 1 decyzja uchylająca prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Od 01 stycznia 2017 roku zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty dot. pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczyca Wielkiej zgodnie z Uchwałą Nr XIX/178/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 listopada 2016 r.

Celem pomocy jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Świadczenia przyznawane są na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole albo poza nią, bądź jako pomoc rzeczowa np. na zakup podręczników, przyborów szkolnych.

W ramach tej pomocy można wyodrębnić następujące rodzaje świadczeń: stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne – przyznawane jest uczniom i słuchaczom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje jedna z przesłanek społecznych.

Osoby uprawnione do świadczeń w formie stypendium szkolnego:

- uczniowie szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchacze kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankowie publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- uczniowie szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- wychowankowie publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno - wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Minimalną i maksymalną wysokość stypendium przyznanego uczniowi określa przepis ustawy o systemie oświaty. Jego miesięczna wysokość uzależniona jest od dochodu na osobę w rodzinie ucznia, który nie mógł być większy w okresie od stycznia do września 2018 r. niż 514 zł a od 1 października 2018 r. - 528 zł. Dochód jest ustalany na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Warunkiem przyznania stypendium jest także zamieszkiwanie ucznia na terenie Gminy Wręczyca Wielka oraz złożenie wniosku w terminie do 15 września.

Zadanie realizowane jest na zasadzie zwrotu kosztów. Środki wypłaca się na podstawie faktur dostarczanych do Ośrodka i na ich podstawie oblicza się kwotę, którą rodzic otrzymuje na podany przez siebie rachunek bankowy lub odbiera za pośrednictwem banku.

Zasiłek szkolny - ma charakter uznaniowy i może być przyznany niezależnie od otrzymywanego stypendium w przypadku zaistnienia zdarzenia losowego powodującego przejściowo trudną sytuację materialną ucznia, przykładowo: nagła choroba, śmierć, kradzież, pożar lub inne zdarzenie nadzwyczajne i nieprzewidywalne. Wniosek należy składać w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego.

W 2018 roku realizację pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym przedstawia poniższa tabela:

Tabela 27. Informacja o realizacji pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym

Dane za rok szkolny 2017/2018 (okres I – VI 2018r.)		Dane za rok szkolny 2018/2019 (okres IX – XII 2018r.)		Dane za rok szkolny 2017/2018 (okres I – VI 2018r.)		Dane za rok szkolny 2018/2019 (okres IX – XII 2018r.)	
Liczba złożonych wniosków o przyznanie <u>stypendium szkolnego</u>	Liczba przyznanych <u>stypendiów szkolnych</u>	Liczba złożonych wniosków o przyznanie <u>stypendium szkolnego</u>	Liczba przyznanych <u>stypendiów szkolnych</u>	Liczba złożonych wniosków o przyznanie <u>zasiłku szkolnego</u>	Liczba przyznanych <u>zasiłków szkolnych</u>	Liczba złożonych wniosków o przyznanie <u>zasiłku szkolnego</u>	Liczba przyznanych <u>zasiłków szkolnych</u>
177	151	128	126	0	0	3	3

W 2018 roku stypendia szkolne otrzymało 185 uczniów na kwotę 142.250,26 zł, natomiast zasiłek szkolny otrzymało 3 uczniów na kwotę 1.620,00 zł.

Ogółem na realizację świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę 143.870.26 zł, w tym:

- dotacja celowa z budżetu państwa – 129.483,22 zł;
- środki własne gminy – 14.387,04 zł.

4. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Za wykonywaną pracę bezrobotnemu przysługiwało świadczenie w okresie styczeń - maj 2018 r. w wysokości 8,10 za godz., w okresie czerwiec – grudzień 2018 r. w wysokości 8,30 zł za godz.

W ramach organizacji prac społecznie użytecznych Ośrodek realizował następujące zadania:

1. Rekrutacja oraz kierowanie osób do Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku, celem otrzymania skierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych.
2. Wypłata należnych świadczeń z tytułu wykonywania niniejszych prac.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami, w których realizowane są prace społecznie użyteczne.
4. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kłobucku.

Świadczenia dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne wypłacane są z budżetu Ośrodka, a następnie refundowane w 60% przez Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku. Osoby bezrobotne pracowały w wymiarze 10 godzin tygodniowo, tj. maksymalnie 40 godzin miesięcznie.

Osoba wykonująca prace społecznie użyteczne zachowuje status osoby bezrobotnej w trakcie wykonywania prac. Bezrobotni są objęci ubezpieczeniem zdrowotnym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłobucku.

Pomimo, że realizowane działania w trybie prac społecznie użytecznych nie dają wysokiej efektywności w postaci podjęcia stałego zatrudnienia po zakończeniu działania przez podmiot, na rzecz którego świadczona jest praca, to ze społecznego punktu widzenia dają niewymierne korzyści, m. in. przerywają bezczynność zawodową i mobilizują do kształtowania pożądanego stosunku do pracy.

W 2018r. Ośrodek wytypował do prac społecznie – użytecznych 12 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, z tym, że 2 osoby zrezygnowały z wykonywania prac społecznie - użytecznych.

Prace społecznie użyteczne zorganizowane zostały:

- GOK – 2 osoby,
- Urząd Gminy – 4 osób,
- szkoły – 4 osób.

Łączny koszt organizacji prac społecznie – użytecznych wyniósł 26.238,00 zł, z tego:

- koszty gminy – 10.495,20 zł
- refundacja z PUP – 15.742,80 zł.

5. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

W 2018 roku Ośrodek realizował zadania wynikające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Pomoc w ramach Programu kierowana jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych, które przekazywane są osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie.

Od 1 stycznia 2017 roku więcej osób może skorzystać z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Progi wzrosły do 200 proc. kryterium, uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

Podwyższone kwoty w 2018 roku wynosiły:

- w okresie od stycznia do 30 września 2018 r.:
 - 1 268 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
 - 1 028 zł dla osoby w rodzinie;
- w okresie od 01 października 2018 r.:
 - 1.404,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
 - 1 056,00 zł dla osoby w rodzinie.

W ramach programu osoby najbardziej potrzebujące mogły skorzystać ze wsparcia w postaci artykułów żywnościowych, jak również możliwości uczestniczenia w działaniach edukacyjnych.

W 2018 roku kontynuowano wydawanie żywności w ramach Podprogramu 2017. Rodzinom zostały przekazane niżej wymienione artykuły żywnościowe:

Tabela 28. Wykaz produktów przekazanych rodzinom w w okresie styczeń – marzec 2018 r. w ramach Podprogramu 2017

L.p.	Produkty spożywcze	Ilość	Wartość
1.	Fasola biała	723,60 kg	1.871,47 zł
2.	Buraczki	211,05 kg	552,25 zł
3.	Powidła śliwkowe	361,80 kg	1.685,41 zł
4.	Makaron jajeczny	1.206,00 kg	2.695,95 zł
5.	Makaron kukurydziany	301,50 kg	1.155,50 zł
6.	Ryż biały	603,00 kg	1.452,49 zł
7.	Szynka drobiowa	542,70 kg	5.678,41 zł
8.	Pasztet wieprzowy	96,48 kg	526,78 zł
9.	Filet z makreli	512,55 kg	7.248,71 zł
10.	Cukier	603,00 kg	1.695,83 zł
11.	Olej	1.193,00 kg	4.246,49 zł
12.	Groszek z marchewką	472,00 kg	1.312,63 zł
13.	Koncentrat pomidorowy	377,60 kg	1.776,52 zł
14.	Mleko	590,00 kg	1.139,88 zł
15.	Ser podpuszczkowy	1.416,00 kg	23.610,38 zł
16.	Szynka wieprzowa	177,00 kg	1.570,43 zł
17.	Kabanosy	212,40 kg	4.461,61 zł
18.	Miód	236,00 kg	3.152,02 zł
	RAZEM	9.835,68 kg	65.832,76 zł

W okresie od stycznia do marca 2018 roku Programem objęto 268 rodzin (613 osób w rodzinach), dla których wydano 1.193 paczki żywnościowe. Średnio na 1 osobę wydano 16,05 kg żywności.

Podprogram 2018 - realizowany w okresie październik - grudzień 2018

W miesiącu październiku 2018 roku pracownicy socjalni rozpoczęli wydawanie żywności w ramach Podprogramu

Tabela 29. Wykaz produktów przekazanych rodzinom w ramach Podprogramu 2018

L.p.	Produkty spożywcze	Ilość	Wartość
1.	Groszek z marchewką	1004	2.894,59
2.	Fasola biała	1004	2.596,40
3.	Koncentrat pomidorowy	411,20	2.067,82
4.	Buraczki	245	660,74
5.	Mleko	1.050	1.962,45
6.	Szynka drobiowa	753	8.063,84
7.	Szynka wieprzowa	420	3.483,90
8.	Filet z makreli	555,90	8.135,41

9.	Cukier	1.110	1.870,13
10.	Olej	1.110	4.038,46
11.	Powidła śliwkowe	369	1.576,81
12.	Makaron jajeczny	820	2.055,21
13.	Kasza gryczana	410	1.174,93
14.	Herbatniki	246	2.950,16
15.	Ser żółty	492	7.108,42
Razem:		10.000,10	50.639,27

W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy socjalni do Programu zakwalifikowali 205 rodzin.

Programem objęto 413 osób, dla których wydano 760 paczek żywnościowych. Średnio na 1 osobę wydano 24,21 kg żywności. Koszt wydanej żywności dla 1 osoby wyniósł 122,61 zł.

Łącznie w 2018 roku w ramach Programu pracownicy socjalni **wydali 19.835,78 kg żywności za kwotę 116.472,03 zł.**

Koszty finansowe poniesione przez gminę na dofinansowanie do transportu żywności wyniosły **5.200,00 zł.**

Pracownicy socjalni wydawali skierowania dla osób zakwalifikowanych do pomocy żywnościowej, prowadzili ewidencję wydawanych kart, indywidualne karty asortymentowe oraz pokwitowania odbioru wydanej żywności. Co miesiąc sporządzali sprawozdanie z wydanych produktów żywnościowych.

Po zakończeniu realizacji programu sporządzano rozliczenie z realizacji Programu, które przekazano do Częstochowskiego Banku Żywności.

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

6.1 Zespół Interdyscyplinarny

W roku 2018 Ośrodek koordynował realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018, prowadził także obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny we Wręczycy Wielkiej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (tj. Dz. U. 2015 poz. 1390). Szczegółowe warunki jego funkcjonowania oraz powoływanie i odwoływanie członków zostało zawarte w Uchwale Nr VI/63/11 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 marca 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego we Wręczycy Wielkiej oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na dzień 31.12.2018r. został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Wręczyca Wielka z dnia 2 marca 2018 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 89/2017 Wójta Gminy Wręczyca Wielka z dnia 18 września 2017 roku w sprawie powołania składu Zespołu Interdyscyplinarnego we Wręczycy Wielkiej.

Obecnie Zespół Interdyscyplinarny we Wręczycy Wielkiej liczy 12 osób. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi, zgodnie z art. 9a ust. 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przedstawiciele takich jednostek jak: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Wręczycy Wielkiej, Komisariatu Policji we Wręczycy Wielkiej, Gminnego Zespołu Ekonomicznego – Administracyjnego Oświaty we Wręczycy Wielkiej, Zespołem Opieki Zdrowotnej w Kłobucku, Stowarzyszenia "Szkoła Węglowice" oraz Sądu Rejonowego w Częstochowie.

Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania wynikające z Ustaw:

- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
- Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018.

W roku 2018 odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego we Wręczycy Wielkiej w terminach 29.01.2018r., 26.04.2018r., 26.07.2018r. oraz 25.10.2018r. Terminowość posiedzeń była zgodna z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podczas posiedzeń Zespołu przedstawiano skalę zjawiska przemocy na terenie gminy Wręczyca Wielka, akty prawne na podstawie których podejmowane są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Omawiane były zadania jakie spoczywają na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych oraz działania podejmowane w ramach procedury "Niebieskie Karty". Spotkania były także poświęcone na wypracowanie bardziej efektywnych działań wobec osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc, a także ich najbliższemu otoczeniu. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego analizowali indywidualne przypadki rodzin uwięzanych w przemoc domową, wskazując rozwiązania prawne i dalsze kierunki pracy z daną rodziną. Poszczególni członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli także w posiedzeniach grup roboczych.

W 2018 r. odbyło się łącznie 150 posiedzeń grup roboczych, na których przeprowadzane były rozmowy z członkami rodzin uwięzanych w problem przemocy oraz analizowane były sprawy tych rodzin, w tym:

- 138 posiedzeń w siedzibie Urzędu Gminy oraz
- 12 posiedzeń w terenie, w miejscu zamieszkania rodziny.

Ponadto Zespół Interdyscyplinarny wystosował do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Częstochowie:

- 1 wniosek wgląd w sytuację dwójki małoletnich dzieci wychowywanych w rodzinie, w której funkcjonuje procedura Niebieskiej Karty.

Koszty związane z obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosły **4.103,81 zł**. Środki te zostały przeznaczone na:

- zakup materiałów i wyposażenia – 1.000,00 zł,
- zakup usług pozostałych, w tym: opłaty pocztowe – 871,00; nadzór nad programem komputerowym – 929,88 zł,
- podróże służbowe – 78,22 zł,
- delegacje związane z uczestnictwem członków Zespołu Interdyscyplinarnego w szkoleniach - 1.224,71 zł.

W szkoleniach uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym:

- 1 osoba ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz uczestniczyła w szkoleniu pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” - (szkolenia bezpłatne),
- 1 osoba uczestniczyła w konferencji pn. „Realizacja gminnych programów profilaktycznych” oraz uczestniczyła w szkoleniu pt. „Zarządzanie Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie” (szkolenia bezpłatne).

6.2 Pomoc rodzinom, w których występuje przemoc domowa

W 2018 r. Ośrodek udzielił pomocy 7 rodzinom, w których występowała przemoc domowa, w tym:

- pomoc finansowa – 4 rodziny,
- posiłki dla dzieci w szkole – 12 dzieci,
- wsparcie rodziny usługami asystenta rodziny – 4 rodziny.

Ponadto pracą socjalną objęto 54 rodziny.

Ośrodek wystosował do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Częstochowie 1 wniosek o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinie, w której istniało podejrzenie o doświadczaniu przemocy przez dzieci i została wszczęta procedura Niebieskiej Karty przez pracownika socjalnego.

W 2018 r. nie było sytuacji odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego podczas wypełniania obowiązków służbowych na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Nadmieniam, że szczegółowa informacja dotycząca realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie została przedstawiona w sprawozdaniu z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Wręczyca Wielka na lata 2011 – 2018 za rok 2018.

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań obowiązkowych gminy należy wspieranie i organizacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Koordynacja działań w tym zakresie odbywa się w oparciu o program wspierania rodziny, opracowywany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do 31 grudnia 2018 r. obowiązywał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 przyjęty Uchwałą Nr IX/86/15 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 27 listopada 2015 r. Natomiast w grudniu 2018 r. Ośrodek opracował projekt Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wręczyca Wielka na lata 2019 – 2021, który przyjęty został uchwałą Nr III/28/18 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 28 grudnia 2018 roku.

Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika taka konieczność, kierownik ośrodka pomocy społecznej zobowiązany jest przydzielić rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót

dzieci do domu rodzinnego. Ponadto asysta rodzinna może być przyznana rodzinie na mocy postanowienia sądu rodzinnego w oparciu o art. 109 § 4 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

W 2018 roku w Ośrodku zatrudniony był 1 asystent rodziny.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. asystenturą rodzinną objętych było 15 rodzin, w których wychowuje się 22 dzieci. W 4 rodzinach praca prowadzona była w związku ze złożonym wnioskiem przez pracownika socjalnego, natomiast 11 rodzin objętych było wsparciem na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Częstochowie.

Tabela 30. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r.

Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny ogółem	2018 r.	Liczba małoletnich dzieci w tych rodzinach	Liczba dzieci z tych rodzin przebywających w rodzinie zastępczej	Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej
Rzeczywista liczba rodzin	15	22	5	0
W tym:				
do 3 miesięcy	1	1	0	0
od 3 do 12 miesięcy	3	8	0	0
powyżej roku	11	13	5	0

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny to rodziny wieloprotokowe. Trudności, z jakimi się borykają, w większości są tożsame z problemami będącymi powodem przyznania rodzinom pomocy społecznej. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 31. Powody trudnych sytuacji życiowych rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba dzieci w tych rodzinach
Ubóstwo	3	9	3
Bezrobocie	5	21	9
Niepełnosprawność	3	8	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	6	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	15	49	22
Alkoholizm	12	32	13
Przemoc w rodzinie	4	16	8

Problemy, z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem asystentów, znacząco wpływają na sytuację dzieci w tych rodzinach. Konsekwencją nieprawidłowego wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczej przy jednoczesnym występowaniu innych, wskazanych wyżej problemów, w skrajnych przypadkach jest ograniczenie lub odebranie rodzicom władzy rodzicielskiej, jak również umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r., asystent rodziny prowadzi dokumentację, w której zawarte są:

1. Plan pracy z rodziną, opracowany wspólnie z członkami rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, plan pracy opracowany jest we współpracy z rodziną biologiczną dziecka i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, plan jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej;
2. Dokumentacja dotycząca pracy z rodziną;
3. Okresowe oceny sytuacji rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny;

4. Opinie sporządzone na potrzeby instytucji zewnętrznych;
5. Opinie o rodzinie sporządzane na wniosek sądu.

Tabela 32. Rodzaje działań podejmowanych przez asystenta rodziny

Lp.	Rodzaj działań	Liczba rodzin
1.	Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego: - w zakresie dbałości o czystość mieszkań: pomoc w nabyciu systematycznego dbania o wygląd mieszkania, podział obowiązków pomiędzy wszystkich domowników - w zakresie gospodarowania środkami finansowymi - w zakresie żywienia, przygotowywania pełnowartościowych posiłków dostosowanych do wieku i potrzeb dziecka oraz w zakresie zakupu niezbędnych artykułów żywnościowych - w zakresie dbania o higienę własną i wygląd zewnętrzny, dbanie o higienę dzieci, zakup odpowiednich środków czystości	10 6 3 8
2.	Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych: - pomoc w wypełnianiu dokumentacji i wniosków (świadczenia rodzinne, wychowawcze, Dobry start, pomoc żywnościowa FEAD) oraz w realizowaniu spraw urzędowych - Informowanie o zasadach funkcjonowania urzędów, instytucji	9 10
3.	Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi: pomoc we właściwym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych	12
4.	Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych: - łagodzenie konfliktów rodzinnych i wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez rozmowy motywujące - motywowanie członków rodziny do skorzystania z	7 10

	bezpłatnych spotkań z terapeutami dyżurującymi w Punkcie Konsultacyjnym ds. uzależnień o przemoc w rodzinie w Urzędzie Gminy we Wręczycy Wielkiej	
5.	Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia • przedstawianie ofert pracy • pomoc w napisaniu CV • motywowanie do zgłaszania się w wyznaczonych terminach do Urzędu Pracy w celu uzyskania zatrudnienia	6 3 4
6.	Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci: • motywowanie dorosłych członków rodzin, którzy nadużywają alkoholu do utrzymywania abstynencji, ograniczenia spożywania alkoholu, motywowanie do podjęcia terapii leczenia odwykowego i regularnego uczestniczenia w spotkaniach terapeutycznych	13
7.	Udzielanie wsparcia dzieciom: • motywowanie dzieci do poprawy wyników szkolnych, pomoc w nadrobianiu zaległości, pomoc w odrabianiu lekcji, motywowanie do uczęszczania na zajęcia wyrównawcze	9
8.	Współpraca z osobami specjalizującymi się w działaniu na rzecz rodziny i dzieci: • kontakt ze szkołą; • kontakt z kuratorami	9 11
9.	Pośrednictwo w umawianiu wizyt ze specjalistami • towarzyszenie podczas wizyty u specjalisty	7 2

Tabela 33. Efekty, jakie uzyskano w wyniku podjętych działań

Lp.	Uzyskane efekty
1.	- W 6 rodzinach nastąpiła poprawa w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w utrzymaniu czystości w mieszkaniu i zwiększenia dbałości o estetykę mieszkań - W 7 rodzinach przeprowadzono drobne remonty, które poprawiły wygląd mieszkania - W 1 rodzinie przeprowadzono remont ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego (ocieplono budynek) - W 4 rodzinach nastąpiło zwiększenie dbałości o wygląd zewnętrzny i higienę - W 2 rodzinach nastąpiła poprawa w przygotowywaniu wartościowych posiłków dla dzieci - W 2 rodzinach nastąpiła poprawa w kwestii gospodarowania środkami finansowymi
2.	10 rodzin otrzymuje świadczenie wychowawcze na rzecz dzieci - W 10 rodzinach nastąpiła konieczność informowania o funkcjonowaniu instytucji 7 rodzin skorzystało z Programu „Dobry Start” - W 9 rodzinach nastąpiła potrzeba pomocy w wypełnianiu wniosków, dzięki czemu rodziny uzyskały dodatkowe świadczenia na rzecz dzieci, otrzymały dodatkową pomoc finansową bądź żywnościową. Jedna osoba uzyskała orzeczenie o niepełnosprawności, jedna osoba uregulowała kontakty z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej. - W 2 rodzinach nastąpiła potrzeba pomocy w napisaniu pisma urzędowego 1 osoba skorzystała z nieodpłatnej pomocy prawnej 7 rodzin korzystało z pomocy żywnościowej w ramach programu FEAD
3.	W 9 rodzinach nastąpiła poprawa w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem dzieci
4.	- W 4 rodzinach nastąpiła poprawa w relacjach rodzinnych 5 rodzin skorzystało z bezpłatnej pomocy terapeutycznej w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w Urzędzie Gminy we Wręczycy Wielkiej
5.	3 osoby podjęły zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę 1 osoba uzyskała staż finansowany przez Urząd Pracy 2 osoby zarejestrowały się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłobucku

6.	- W 8 rodzinach nastąpiło ograniczenie spożywania alkoholu przez dorosłych członków rodziny 2 osoby podjęły i ukończyły terapię leczenia uzależnień w systemie stacjonarnym 4 osoby uczestniczyły w spotkaniach terapeutycznych w Poradni Leczenia Odwykowego 2 osoby uczestniczyły w spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym ds. uzależnień i przemocy w rodzinie
7.	- W 6 rodzinach nastąpiła poprawa wyników szkolnych u dzieci 3 dzieci zostało przebadanych przez specjalistów z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Kłobucku 4 dzieci skorzystało z pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie we Wręczycy Wielkiej
8.	3 rodziny uczestniczyły w Pikniku Rodzinnym „Bawimy się Razem” organizowanym przez GOPS we Wręczycy Wielkiej 2 dzieci skorzystało z wyjazdu na kolonie, organizowanego przez kuratorium oświaty
9.	1 osoba udała się na wizytę do specjalisty a następnie uzyskała orzeczenie o niepełnosprawności 2 dzieci zostało poddane badaniu wzroku, z tego 1 dziecko wymagało zakupu okularów korekcyjnych

Praca asystenta rodziny z rodzinami biologicznymi

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Ze względu na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu.

Asystent rodziny pracował z trzema rodzinami, w których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej.

Praca polegała na pomocy i motywowaniu rodzica biologicznego do podniesienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych wobec małoletnich dzieci oraz w podniesieniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. Praca opierała się na:

a) motywowaniu do:

- kontroli własnego zdrowia
- utrzymania abstynencji
- uczęszczania na spotkania z psychoterapeutą ds. uzależnień

- aktywnego uczestnictwa w życiu dziecka, interesowania się jego życiem oraz do częstego kontaktowania się z dzieckiem
- poszukiwania i utrzymania pracy zarobkowej
- b) pomocy w nabyciu umiejętności:
 - sporządzania posiłków
 - gospodarowania środkami finansowymi
 - regularnego opłacania rachunków
 - dbania o czystość mieszkań

Zakończenie pracy z rodziną

Tabela 34. Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę oraz przyczyny zakończenia pracy

Powód zakończenia pracy	Liczba rodzin
Ze względu na osiągnięcie celu zawartego w Planie Pracy z Rodziną	2
Ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny	2
Ze względu na brak efektów	0
Ze względu na zmianę metody pracy	0

W dwóch rodzinach zakończono współpracę z uwagi na osiągnięcie celu zawartego w Planie Pracy z Rodziną. W jednej rodzinie praca prowadzona była w związku ze złożonym wnioskiem przez pracownika socjalnego, druga rodzina objęta była wsparciem asystenta rodziny na mocy Postanowienia Sądu, następnie Sąd z uwagi na prawidłową sytuację rodziny, uchylił zobowiązanie do współpracy z asystentem rodziny.

W dwóch rodzinach zakończono współpracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania rodziny poza teren Gminy Wręczyca Wielka.

Od 1 stycznia 2017 roku, z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny.

Celem oddziaływań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

W 2018 roku asystent nie obejmował żadnej rodziny w/wym. pomocą.

W 2018 roku Gmina Wręczyca Wielka aplikowała o środki na dofinansowanie wynagrodzeń dla asystentów rodziny w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Gmina otrzymała środki finansowe w kwocie 22.320,00 zł, w tym:

- z rezerwy celowej z budżetu państwa kwotę – 16.020,00 zł;
- ze środków z Funduszu Pracy kwotę – 6.300,00 zł.

Wykorzystano środki w wysokości: 22.320 zł, w tym:

- z rezerwy celowej z budżetu państwa wykorzystano kwotę w wysokości: 16.020,00 zł, natomiast ze – ze środków z Funduszu Pracy wykorzystano kwotę w wysokości 6.300,00 zł.

Powyższe środki zostały wykorzystane na dofinansowanie wynagrodzenia asystenta rodziny.

Oprócz powyższych środków gmina dofinansowała koszty zatrudnienia asystenta rodziny w wysokości: 29.391,39 zł

W ramach środków z budżetu gminy:

- dofinansowano do wynagrodzenia osobowego asystenta rodziny – 24.568,20 zł;
- wypłacono ekwiwalent za używanie własnej odzieży oraz pranie w wysokości: 425,20 zł;
- zakupiono materiały biurowe na kwotę – 269,00 zł;
- wypłacono ryczałt samochodowy w wysokości – 2.696,33 zł;
- dokonano odpisu na ZFŚS kwotę – 1.185,66 zł;
- zakup usług zdrowotnych – 247,00 zł.

Wydatki gminy na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że co do zasady finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej należy do obowiązku powiatu. Jednakże, na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2018r. gmina współfinansowała pobyt 10 dzieci w przebywających w 7 rodzinach zastępczych, w tym poniesiono koszty za:

- 1 dziecko przebywające w rodzinie zastępczej niezawodowej (powyżej 3 lat - 50% współfinansowania) - za okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. - kwota 6.182,00 zł;
- 1 dziecko przebywające w zawodowej rodzinie zastępczej za okres od 01.01.2018r. do 01.03.2018r. 10% współfinansowania na kwotę 520,01 zł oraz za okres od 02.03.2018r. do 31.12.2018r. 30% współfinansowania na kwotę 3.798,06 zł. Łącznie 4.318,07 zł.
- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej za okres od 01.01.2018r. do 13.03.2018r. - 10% współfinansowania na kwotę 159,67zł oraz za okres od 14.03.2018r. do 31.12.2018r. - kwota 1.968,36 zł. Łącznie 2.128,03 zł.
- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej za okres od 16.11.2017r. do 19.09.2018r. 10% współfinansowania na kwotę 681,16 zł oraz od 20.09.2018r. do 31.12.2018r. - 30% współfinansowania na kwotę 700,94zł. Ponadto wniesiono kwotę jednorazową w wysokości 70,00 zł. Łącznie 1.452,10zł.
- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej za okres od 16.11.2017r. do 19.09.2018r. 10% współfinansowania na kwotę 681,16 zł oraz od 20.09.2018r. do 31.12.2018r. - 30% współfinansowania na kwotę 700,93zł. Ponadto wniesiono kwotę jednorazową w wysokości 70,00 zł. Łącznie 1.452,09zł.
- 1 dziecko przebywające w rodzinie zastępczej niezawodowej (1 lat - 10% współfinansowania) - za okres od 01.01.2018r. do 13.06.2018r. r. - kwota 545,59zł.

- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej (1 rok współfinansowania – 10%) za okres od 20.02.2018r. do 31.12.2018r. 790,77zł oraz jednorazowo kwota 70,00 zł oraz 50,00 zł. Łącznie 910,77 zł.
- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej (1 rok współfinansowania – 10%) za okres od 20.02.2018r. do 31.12.2018r. 705,01zł oraz jednorazowo kwota 70,00 zł oraz 50,00 zł. Łącznie 825,01 zł.
- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej (1 rok współfinansowania – 10%) za okres od 30.04.2018r. do 31.12.2018r. 554,01zł oraz jednorazowo kwota 50,00 zł oraz 36,61 zł. Łącznie 640,61 zł.
- 1 dziecko przebywające w spokrewnionej rodzinie zastępczej (1 rok współfinansowania – 10%) za okres od 30.04.2018r. do 31.12.2018r. 554,01zł oraz jednorazowo kwota 50,00 zł oraz 36,60 zł. Łącznie 640,60 zł.

Łączna kwota współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej w 2018 roku wyniosła: **19.094,87 zł.**

8. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej prowadzi działania na rzecz umożliwienia rodzinom wielodzietnym z terenu Gminy otrzymania Karty Dużej Rodziny od 16 czerwca 2014 roku. Początkowo Karta Dużej Rodziny wydawana była w oparciu o uchwałę nr 85 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (M.P. poz. 430), oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. poz.755).

Od 1 stycznia 2015 r. program wspierania rodzin wielodzietnych nie jest już realizowany na podstawie uchwały i rozporządzenia Rady Ministrów, ponieważ został uregulowany ustawowo. Ustawa o Karcie Dużej Rodziny została przyjęta przez Sejm w dniu 5 grudnia 2014 r., została opublikowana w Dzienniku Ustaw z 2014 r., poz. 1863 i obowiązuje od 1 stycznia 2015 r.

Od 1 stycznia 2018 r. Karta Dużej Rodziny dostępna jest w dwóch formach, tj. plastikowej oraz elektronicznej (na urządzeniach mobilnych). Wersja mobilna (w formie aplikacji mKDR na smartfony i tablety) dodatkowo posiada funkcję geolokalizacji, która ułatwia wyszukiwanie punktów, które udzielają zniżek dla posiadaczy karty.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z co najmniej trójką dzieci zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

W 2018 roku zostało złożonych 26 wniosków o wydanie dla 107 osób Karty Dużej Rodziny, w tym:

- 20 wnioski złożyły nowe rodziny;
- 2 wnioski złożono o przedłużenie ważności Karty Dużej Rodziny;
- 1 wniosek o wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny;
- 2 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny dla nowego członka rodziny;
- 1 wniosek o wydanie dodatkowej formy Karty Dużej Rodziny (karta elektroniczna) dla 5 osób.

Na obsługę zadania gmina otrzymała dotację z budżetu państwa w wysokości 294,36 zł.

W dniu 1 stycznia 2019 r. weszła w życie istotna zmiana w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832, z późn. zm.) – od tego dnia o przyznanie Karty Dużej rodziny mogą ubiegać się nie tylko członkowie rodzin, w których w chwili składania wniosku co najmniej troje dzieci spełnia warunki ustawy, ale również rodzice i małżonkowie rodziców, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku.

9. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

Nowelizacja z 2011 r. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wprowadziła obowiązek przygotowywania corocznie przez gminy, powiaty i samorząd województwa oceny zasobów pomocy społecznej, która jest przedstawiana do 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu oraz sejmikowi województwa. Ocena ta wraz z rekomendacjami jest podstawą planowania budżetu na następny rok. Ocena zasobów pomocy społecznej zastąpiła od 2012 r., dotychczas przygotowywany przez jednostki samorządu terytorialnego bilans potrzeb pomocy społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej w gminie Wręczyca Wielka na rok 2017, zawierała dane o sytuacji demograficznej i społecznej, dane o korzystających z pomocy społecznej, wybrane usługi pomocy społecznej, instytucje pomocy społecznej, zwiększenie zasobu pomocy społecznej, kadre ośrodka pomocy społecznej, koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej, środki na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej. Zadanie to będzie kontynuowane w latach następnych.

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej ocenę zasobów pomocy społecznej dla gminy Wręczyca Wielka za 2017 rok przyjęto na sesji Rady Gminy Wręczyca Wielka w dniu 24 kwietnia 2018 r.

VII. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej zlecone Gminie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej realizuje na rzecz mieszkańców gminy także zadania z zakresu administracji rządowej zlecone Gminie na podstawie:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Powyższe świadczenia wypłacane są ze środków z budżetu państwa.

1. Realizacja świadczeń rodzinnych

Tabela 35. Liczba przyjętych wniosków na świadczenia rodzinne w latach 2014 - 2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wniosków				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Wnioski przyjęte na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz wnioski uzupełniające	867	755	1085	1164	1.138
2.	Wnioski przyjęte na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	130	127	136	144	136
3.	Wnioski przyjęte na zasiłki pielęgnacyjne	100	104	109	104	122
4.	Wnioski przyjęte na świadczenia pielęgnacyjne	20	15	14	45	34
5.	Wnioski przyjęte na specjalne zasiłki opiekuńcze	16	30	27	8	2
6.	Wnioski przyjęte na zasiłki dla opiekuna (wszedł w życie od 1 stycznia 2013r)	37	2	1	0	0
	Razem przyjęte wnioski	1.170	906	1372	1465	1432

Tabela 36. Liczba wydanych decyzji i postanowień na świadczenia rodzinne w zestawieniu za lata 2014 - 2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba decyzji i postanowień				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Wydane decyzje ogółem, w tym:	1.491	1225	1693	2.013	2.130
1.1	Przyznające świadczenia rodzinne	1.274	1074	1449	1.334	1.754
1.2.	Decyzje odmowne	69	36	61	145	138
1.3	Inne decyzje	148	115	183	534	238
2.	Odwołania od decyzji w tym:	27	6	5	31	21

2.1	Rozpatrzone w wyniki samokontroli	3	0	0	0	1
2.2	Przekazane do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w tym:	24	6	5	31	20
	- przekazane do ponownego rozpatrzenia	3	0	2	0	2
	- uchylające decyzję I organu	10	2	1	29	15
	- utrzymanych w mocy	11	4	2	2	2
3.	Postanowienia	32	8	19	37	25
4.	Ogółem decyzje i postanowienia	1.523	1.233	1712	2050	2.155

Ponadto wydano 156 zaświadczeń dotyczących świadczeń realizowanych przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.

1.1 Świadczenia rodzinne

Ośrodek od 1 maja 2004 r. realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W 2014 r. wprowadzono zasiłek dla opiekuna w miejsce świadczeń pielęgnacyjnych, do których opiekunowie utracili prawo z dniem 1 lipca 2013 r.

Od 1 stycznia 2016 r. poszerzony został katalog świadczeń rodzinnych o świadczenie rodzicielskie. Kwota świadczenia wynosi 1000,00 zł miesięcznie z wyjątkami wskazanymi w ustawie (w odniesieniu do osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych wypłacana kwota przez OPS stanowi różnicę między kwotą świadczenia rodzicielskiego, a kwotą pobieranego zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych). Kwota świadczenia za niepełny miesiąc ustalana jest proporcjonalnie. W odniesieniu do świadczenia rodzicielskiego nie jest stosowane żadne kryterium dochodowe.

System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin wychowujących dzieci oraz rodzin, w których znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy, spełniających określone kryteria.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka;
- świadczenia rodzicielskie (wprowadzone do katalogu świadczeń z dniem 01.01.2016 r.) - które przysługują bez względu na dochód, głównie niezatrudnionym matkom od momentu urodzenia się dziecka na okres co najmniej 52 tygodni.

Poniższa tabela obrazuje realizację świadczeń rodzinnych przez Ośrodek w latach 2016 – 2018 r.

Tabela 37. Realizacja świadczeń rodzinnych w zestawieniu za lata 2016 – 2018 z wyłączeniem świadczeń ustalonych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			Wydatki (w zł)		
		2016r.	2017r.	2018r.	2016r.	2017r.	2018r.
1.	Zasiłki rodzinne	14.925	14.606	14.242	1 675 371,38	1.705.590,00	1 660 525,88
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego w tym z tytułu:	5 974	5758	5.664	792 107,69	828.901,00	781.418,38
2.1	Urodzenia dziecka	68	89	64	68 000,00	89.000,00	64.000,00
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	635	650	599	246 703,60	253.479,00	233.006,30
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	360	455	457	68 706,88	88.757,00	87.003,08
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	756	640	660	74 660,00	68.820,00	71.200,00
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	920	810	798	91 617,96	81.000,00	79.800,00
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	2.046	1.938	1.862	134 484,25	136.300,00	130.144,00
2.7	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.189	1.176	1.224	107 935,00	111.545,00	116.265,00
	Ogółem zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	20.899	20.364	19.906	2 467 479,07	2 534 491,00	2 441 944,26
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	3.734	3.657	3.760	571 302,00	559.521,00	594.666,14
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	742	901	1.189	961 615,80	1 259 950,90	1 747 289,50
5.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	216	122	13	111 608,90	62.954,70	6.960,00
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	122	145	137	122 000,00	145.000,00	137.000,00
7.	Świadczenie rodzicielskie	272	435	384	246 084,96	403.15,68	357.451,00
	Razem wszystkie świadczenia	25.985	25.624	25.386	4 480 090,73	4 965 074,28	5 285 310,90

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, iż w roku 2018 w porównaniu z rokiem poprzedzającym nastąpił niewielki spadek liczby wypłacanych świadczeń, natomiast wzrosły wydatki na realizację świadczeń rodzinnych.

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych, która wprowadziła zasadę „złotówka za złotówkę”.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych (674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem) nie oznacza utraty zasiłku.

Rodziny, które przekroczą próg dochodowy nie tracą prawa do świadczeń rodzinnych. Dzięki wprowadzeniu zasady "złotówka za złotówkę" ich świadczenia są stopniowo obniżane wraz ze wzrostem dochodów. Dotychczas, gdy rodzina przekroczyła próg dochodowy (674,00 zł na osobę w rodzinie lub 764,00 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem), traciła prawo do świadczeń rodzinnych. Dzięki wprowadzeniu zmian świadczenia nie są odbierane po przekroczeniu progu, ale stopniowo obniżane wraz ze wzrostem dochodu. Za każde przekroczenie progu o 1,00 zł, łączna kwota świadczeń przysługujących rodzinie jest pomniejszana o 1,00 zł. Zmiany dotyczą zasiłku rodzinnego i dodatków do niego: z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu samotnej samotnego wychowywania dziecka, korzystania z urlopu wychowawczego, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego, nauki dziecka poza miejscem zamieszkania.

Tabela 38. Realizacja świadczeń rodzinnych w zestawieniu za lata 2016 – 2018 w zakresie świadczeń ustalonych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy (tzw. złotówka za złotówkę).

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			Wydatki (w zł)		
		2016r.	2017r.	2018	2016r.	2017r.	2018
1.	Zasiłki rodzinne	628	1.191	1.144	43.140,97	78.056,38	80.040,95
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego w tym z tytułu:	825	1.429	1.295	23.024,12	38.814,08	41.235,81
2.1	Urodzenia dziecka	13	50	38	842,47	2.762,95	2.015,26
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	32	43	37	8.719,04	9.722,74	10.717,83
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	38	72	78	4.047,95	8.563,31	9.970,80
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	36	84	60	2.056,56	4.621,28	3.792,93
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	495	905	785	2.491,04	4.061,91	3.749,75
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	167	211	225	3.203,83	5.885,95	5.953,00
2.7	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	44	64	72	1.663,23	3.195,94	5.036,24
	Ogółem zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	1 453	2.620	2.439	66.165,09	116.870,46	121.276,76

1.2 Zasiłek dla opiekuna

Od 15 maja 2014 r. Ośrodek realizuje zadania wynikające ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, która określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia

pielęgniacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Celem ustawy była realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, iż art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasiłek dla opiekuna wypłacany jest w kwocie 520,00 zł miesięcznie.

Tabela 39. Realizacja zasiłku dla opiekuna w latach 2016 - 2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			Wydatki (w zł)		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Zasiłek dla opiekuna	165	135	68	85.384,00	70.200,00	36.360,00
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	109	94	56	15.597,91 zł	13.451,40	8.123,74
	Razem	274	229	124	100.981,91	83.651,00	44.483,74

1.3 Składki na ubezpieczenia społeczne dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze

Za osobę uprawnioną do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe do czasu uzyskania uprawnień emerytalnych.

Tabela 40. Realizacja składek na ubezpieczenie społeczne w latach 2016 - 2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			Wydatki (w zł)		
		2016r.	2017r.	2018r.	2016r.	2017r.	2018r.
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	532	651	818	188.065,24	245.711,17	314.120,76
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	155	75	56	19.299,32	10.128,28	8.068,81
	Razem:	687	726	874	207.364,56	255.839,45	322.189,57

1.4 Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej obrazuje poniższa tabela.

Tabela 41. Składki na ubezpieczenia zdrowotne w latach 2016 -2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			Wydatki (w zł)		
		2016r.	2017r.	2018r.	2016r.	2017r.	2018r.
1.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	155	194	318	17.064,00	24.263,34	41.899,28
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne dla osób pobierających specjalne zasiłki opiekuńcze	70	29	20	3.221,35	1.330,13	936,00
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne dla osób pobierających zasiłek dla opiekuna	50	43	35	3.221,35	2.059,20	1.692,00
	Razem	275	266	373	21.264,71	27.652,67	44.527,28

2. Realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2.1 Świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Ośrodek są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, kierowany do rodzin, w których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy oznacza egzekucję w wyniku której w okresie dwóch ostatnich miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500 zł na dziecko. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia przez nią 18 roku życia;
 - do czasu ukończenia 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki w szkole lub szkole wyższej;
 - bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Tabela 42. Liczba przyjętych wniosków oraz wydanych decyzji i postanowień w ramach funduszu alimentacyjnego w zestawieniu za lata 2016 – 2018

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ilość przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego	89	75	63

2.	Ilość wydanych decyzji dla wierzycieli w tym: decyzje odmowne	103 3	104 3	96 2
3.	Odwołania od decyzji	2	1	4
4.	Ilość wydanych postanowień	0	0	4

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia spłacone przez dłużników alimentacyjnych obrazuje poniższa tabela.

Tabela 43. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w zestawieniu za lata 2016-2018

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			Wydatki		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Wypłacone świadczenia	1.165	1.049	864	450.120,91	417.937,42	343.998,39

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2018 w porównaniu do roku 2017 liczba świadczeń zmalała o 185, a wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym zmalała o kwotę 73.939,03 zł. Na powyższe wpływa nie zmieniające się od kilku lat kryterium dochodowe uprawniające rodziny do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 44. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w zestawieniu za lata 2016-2018

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki		
		2016	2017	2018
1.	Kwoty zwrócone przez dłużników ogółem: z tego przekazane:	75.433,38	130.565,21	134.741,98
1.1	na dochody budżetu państwa	57.442,59	97.228,21	103.924,62
1.2	Na dochody własne gminy wierzyciela	17.990,79	33.337,00	30.817,36
1.3	na dochody własne gminy dłużnika	-----	-----	-----

2.2 Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmowane są w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej jeśli:

1. osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
2. osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
3. osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.

Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego ma na celu poprawę skuteczności w egzekwowaniu zaległych alimentów.

Tabela 45. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych w zestawieniu za lata 2014 – 2018

Lp	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ilość przeprowadzonych wywiadów z dłużnikami:	43	50	36	26	17
2.	Ilość spraw skierowanych do Prokuratury:	23	35	7	7	3
3.	Ilość spraw skierowanych do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy	23	34	5	3	2
4.	Ilość wydanych decyzji dla dłużników alimentacyjnych	119	50	10	11	12
5.	Ilość wysłanych informacji dla dłużników alimentacyjnych o przyznanych świadczeniach osobom uprawnionym	124	130	82	67	56
6.	Ilość wniosków przesłanych do innych gmin o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych	21	30	29	28	29
7.	Ilość spraw skierowanych do Sądu o wyznaczenie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu	1	0	0	2	0
8.	Ilość wniosków do komornika o ustalenie adresu zamieszkania dłużnika	1	13	13	2	5
9.	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania w PUP	4	4	6	5	4
10.	Aktywizacja zawodowa dłużnika alimentacyjnego	23	11	14	13	7
11.	Przekazanie informacji komornikowi sądowemu wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	90	60	36	31	45
12.	Upomnienia skierowane do dłużników alimentacyjnych dot. zwrotu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych dla osób uprawnionych	111	6	0	0	0
13.	Tytuły wykonawcze	51	64	0	0	0

14	Ilość zgłoszeń dłużników alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej	28	104	124	107	106
----	---	----	-----	-----	-----	------------

3. Świadczenie wychowawcze

Od 01 kwietnia 2016 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczy Wielkiej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, tzw. „500+”.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.200,00 zł.

Pierwszy okres, na który zostało ustalone prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczął się z dniem wejścia w życie ustawy tj. 01.04.2016 r. i skończył się 30 września 2017 r. Następnym okresem na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, to okres od 1 października 2017r. do 30 września 2018 roku. Kolejny okres zasiłkowy trwa od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 roku.

Klienci mogli składać wnioski osobiście w GOPS, jak również poprzez jeden z serwisów – Platforma Usług Elektronicznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych, portal Empati@, ePUAP lub za pośrednictwem bankowości internetowej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku do Ośrodka wpłynęło 1539 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

Tabela 46. Decyzje administracyjne wydane w latach 2016 – 2018 dot. przyznania świadczenia wychowawczego.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba decyzji i postanowień		
		2016r.	2017r.	2018 r.
1.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych ustalających prawo do świadczenia wychowawczego, w tym:	1503	1652	1.611
1.1	Decyzje przyznające	1415	1459	1.405
1.2	Decyzje odmowne	41	44	59
1.3	Inne (zmieniające, uchylające)	47	149	147
2.	Odwołania od decyzji do SKO	1	4	6
3	Liczba decyzji ostatecznych wydanych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze, w tym:	1	4	5
3.1	Pozostawiających w mocy decyzję organu właściwego	1	3	2
3.2	Zmieniającą decyzję organu właściwego	0	1	2

3.3	Uchylających decyzję organu właściwego i przekazujących sprawę do ponownego rozpatrzenia	0	0	1
4.	Liczba wydanych postanowień	3	10	12
5.	Ilość spraw przekazanych do Urzędu Marszałkowskiego, w tym:	88	68	98
	- rozpatrzone w 2018r.	29	1	73
	- pozostały do rozpatrzenia na 2019r.	59	67	25

Tabela 47. Informacja o należnych i wypłaconych świadczeniach wychowawczych, poniesionych na ten cel wydatków z budżetu państwa oraz o liczbie rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego w 2018r.

Lp.	Wyszczególnienie	Suma za okres styczeń – grudzień 2018 r.	- w tym w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego
1.	Liczba świadczeń wychowawczych (przyznanych decyzją)	21.874	x
1.1	- w tym na pierwsze dziecko	9.245	x
2.	Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w formie pieniężnej	21.874	583
3.	Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych (przyznanych) w formie rzeczowej	0	0
4.	Poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenie wychowawcze (bez środków na koszty obsługi i na wdrożenie)	10 934 541,48	288.578,00
5.	Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na dziecko	Styczeń – 1.221 luty – 1.221 marzec – 1.227 kwiecień – 1.220 maj – 1.220 czerwiec – 1.226 lipiec – 1.243 sierpień – 1.244 wrzesień – 1.245 październik – 935 listopad – 1.162 grudzień – 1.184	
5.1	- w tym liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności	Styczeń – 52 luty – 49 marzec – 50 kwiecień – 46 maj – 47 czerwiec – 46	

		lipiec – 46 sierpień – 49 wrzesień – 44 październik – 54 listopad – 60 grudzień – 59	
5.2	w tym liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy jest ono jedynym dzieckiem	Styczeń – 381 luty – 377 marzec – 375 kwiecień – 373 maj – 369 czerwiec – 362 lipiec – 358 sierpień – 350 wrzesień – 348 październik – 246 listopad – 314 grudzień – 319	

4. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – realizowane w oparciu o ustawę z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” od dnia 01 stycznia 2017 roku.

Ww. świadczenie przyznawane jest na podstawie ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i przysługuje od 01 stycznia 2017 roku, matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu (tj. osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka), opiekunowi prawnemu dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje w wysokości 4000,00 zł i jest przyznawane niezależnie od dochodu.

Ustalenie prawa do ww. świadczenia oraz jego wypłata następują na wniosek, który składa się w urzędzie gminy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o to świadczenie w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Jednorazowe świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Ponadto, warunkiem nabycia prawa do ww. świadczenia jest pozostawanie przez kobietę pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu, co potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną, którego wzór określa Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką. Wymogu tego nie stosuje się jednak

do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

Jednorazowe świadczenie przysługuje świadczeniobiorcom świadczeń opieki zdrowotnej lub osobom uprawnionym do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2018 roku do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia „Za życiem”.

5. Realizacja zadań z zakresu rządowego programu „Dobry Start” za 2018 rok

Od 01 lipca 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej realizuje zadania wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061).

Rozporządzenie wprowadziło w życie rządowy program „Dobry start”, w ramach którego osoby uprawnione mogą otrzymać jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł w związku z rozpoczęciem roku szkolnego przez dziecko lub osobę uczącą się.

Świadczenie dobry start przysługuje:

- 1) rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo- terapeutycznych – raz w roku na dziecko;
- 2) osobom uczącym się – raz w roku.

Świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- 1) przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;
- 2) przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start przysługuje także w przypadku:

- 1) ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
 - 2) ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.
- W przypadku dziecka biorącego udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, świadczenie dobry start przysługuje nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7. rok życia.

W okresie od 1 lipca do 30 listopada 2018 roku przyjęto **1.578 wniosków** dotyczących świadczenia Dobry start, w tym:

- 38 wniosków złożonych w formie elektronicznie w PIU (Emp@tia),
- 538 wniosków w formie elektronicznej za pośrednictwem banków,
- 1002 wnioski złożone w formie papierowej.

W miesiącu:

- lipcu przyjęto 405 wnioski,
- w sierpniu 1.035 wniosków,
- we wrześniu 100 wniosków,
- w październiku 23 wnioski,
- w listopadzie 15 wniosków.

Ośrodek rozpatrzył 1.578 wniosków, w tym:

- 1.548 wniosków rozpatrzono tylko pozytywnie,
- 7 wniosków rozpatrzono pozytywnie i negatywnie (np. jedno dziecko pozytywnie, drugie dziecko negatywnie),
- 7 wniosków tylko negatywnie,
- 6 wniosków zostało wycofane przez wnioskodawców,
- 5 wniosków przekazano wg właściwości do innego organu,
- w 1 przypadku odmówiono wszczęcia postępowania (wniosek nieprawidłowo złożony)
- 4 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia.

Świadczenie wypłacono dla **2.128 dzieci**, w tym w związku z rozpoczęciem roku szkolnego:

- w szkole podstawowej – 1.360 dzieci;
- w szkole ponadpodstawowej – 73 dzieci;
- w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej – 681 dzieci;
- w szkole artystycznej – 12 dzieci;
- w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym – 1;
- w ośrodku rewalidacyjno – wychowawczym – 1.

Świadczenia dobry start wypłacono na łączną kwotę **638.100,00 zł**.

VIII. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Współpraca z innymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wręczy Wielkiej w toku codziennych działań podejmują współpracę z instytucjami, podmiotami i organizacjami pozarządowymi.

Współpraca z:

Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku

- wymiana informacji dotyczących osób zarejestrowanych w PUP szczególnie w zakresie ofert pracy, kursów szkoleń,
- realizacji prac społecznie użytecznych,
- korzystanie z systemu SEPI w celu uzyskania informacji dotyczących statusu osoby ubiegającej się o udzielenie pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Kłobucku

- współpraca w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Komisariat Policji we Wręczy Wielkiej

Współpraca polega na wzajemnym informowaniu się o środowiskach i miejscach stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa zarówno dla osób w nich przebywających jak i z najbliższego otoczenia. Podejmujemy interwencje podczas których, pracownik socjalny wspólnie z dzielnicowym odwiedzają zagrożone środowiska w celu rozwiązywania występujących problemów. Działania te, mają na celu skuteczniejszą pomoc osobom i rodzinom, zapobieganie przemoc, pozwalają na

lepszą diagnozę środowisk. Prowadzimy też bardzo ścisłą współpracę w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Od 5 października 2015 roku wywiad środowiskowy oraz świadczenie pracy socjalnej może się odbywać w asyście funkcjonariusza Policji. W dniu 3 sierpnia 2016 r. Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej podpisało z Komendą Główną Policji „Ogólne zasady postępowania przy zapewnieniu przez Policję asysty pracownikowi socjalnemu przeprowadzającemu rodzinny wywiad środowiskowy lub świadczącemu pracę socjalną w środowisku”. Przedmiotowy dokument określa procedury postępowania Policji oraz służb pomocy społecznej w związku z wprowadzeniem zmian do Ustawy o pomocy społecznej mających na celu poprawę bezpieczeństwa pracowników socjalnych.

W 2018 roku wystąpiono do Komisariatu Policji we Wręczycy Wielkiej o asystę Policji dla pracownika socjalnego w 8 przypadkach.

Sąd Rejonowy w Częstochowie.

Współpraca dotyczy podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin z problemami. Polegają one na informowaniu o niepokojących sytuacjach w rodzinach stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego funkcjonowania. Szczególnie ważna jest dla nas kwestia zaniedbań i przemocy w rodzinach z małoletnimi dziećmi. Ważnym elementem współpracy jest utrzymywanie bieżących kontaktów z kuratorami sądowymi.

Placówki oświatowe

Ze względu na pracę z rodziną niezbędne jest utrzymanie stałego kontaktu z pedagogami szkolnymi oraz dyrektorami szkół i przedszkoli. Dzięki wzajemnej wymianie informacji możemy lepiej rozpoznać problemy rodzin korzystających z naszej pomocy. Współpraca dotyczy również kwestii związanych z dożywianiem dzieci i uczniów.

W 2018r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był współorganizatorem 2 imprez integracyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, które odbyły się w Przedszkolu z Oddziałem Integracyjnym we Wręczycy Wielkiej, tj. w dniu 23 marca 2018r. pn. „Zajaczek” w którym uczestniczyło 19 dzieci niepełnosprawnych i w dniu 5.12.2018 r. z okazji „Mikołaja” w którym uczestniczyło 24 dzieci wraz z opiekunami.

W dniu 30 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach współpracy ze Szkołą Podstawową w Kulejach zorganizował imprezę integracyjną w ramach Ogólnopolskiej Kampanii „Postaw na Rodzinę”. W spotkaniu udział wzięło ok.80 dzieci (w tym dzieci niepełnosprawne) oraz ich opiekunowie.

Kuratorium Oświaty w Katowicach

Współpraca dotyczy głównie organizacji wyjazdów dzieci na kolonie.

Gminny Ośrodek Kultury – współpraca dotyczy podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji dzieci, w tym współpraca z wychowawcą świetlicy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- w zakresie leczenia odwykowego.

Zakłady Opieki Zdrowotnej - w sprawie o wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów, wydawanie decyzji o ubezpieczeniu zdrowotnym, wypełniania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, itp.

W ramach swojej działalności prowadzimy także współpracę z innymi instytucjami takimi jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Szpitale, Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, Urząd Skarbowy oraz organizacjami pozarządowymi:

- Stowarzyszenie „O Uśmiech Dziecka” w Kłobucku – w zakresie pomocy dzieciom niepełnosprawnym;
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Charytatywnych im. Matki Teresy z Kalkuty w Częstochowie – w zakresie umieszczania osób w domach pomocy społecznej;
- Centrum Pomocy Bliźniemu Monar Markot w Klizinie – w zakresie udzielenia schronienia pomocy osobom bezdomnym;
- Częstochowski Bank Żywności w Częstochowie – w zakresie realizacji Programu FEAD;

IX. Wnioski i potrzeby

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej realizuje działania wynikające z obowiązujących uregulowań prawnych oraz podejmuje różne inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Pracownicy tutejszego Ośrodka dbają o tworzenie coraz lepszego wizerunku pomocy społecznej, jako instytucji efektywnej, nowoczesnej i skutecznej. Zawsze starają się, aby wsparcie do potrzebujących kierowane było sprawnie i w taki sposób, by osoby w trudnej życiowej sytuacji, pozostawały w systemie pomocy jak najkrócej. Pracownicy stykają się coraz częściej z bardzo trudnymi przypadkami, wymagającymi pomocy od zaraz (są to sytuacje dotyczące, osób starszych, bezdomnych, chorych psychicznie, ofiar przemocy). Z roku na przybywa osób, wymagających pomocy w formie usług opiekuńczych oraz w formie umieszczenia w placówce całodobowej, co powoduje znaczny wzrost wydatków na zadania własne gminy, związane z kwestią ponoszenia odpłatności.

Zwiększająca się liczba zadań, jakie realizuje Ośrodek wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej musi sprostać zadaniom realizowanym na bieżąco, jak i reagować za zmienne uwarunkowania i informacje płynące z otoczenia, jak również zmieniające się przepisy prawa.

Ośrodek na przestrzeni ostatnich pięciu lat przejął realizację sześciu zadań Gminy – w większości finansowanych z budżetu państwa tj.:

- maj 2014r. - zadania wynikające z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
 - czerwiec 2015r. - zadania dotyczące Karty Dużej Rodziny;
 - kwiecień 2016 r. - zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, tzw. 500+;
 - styczeń 2017 r. - zadania wynikające z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
 - wrzesień 2017r. - zadania wynikające z ustawy o oświacie - pomoc materialna dla uczniów;
 - lipiec 2018 r. - zadania wynikające z rządowego programu „Dobry Start”,
- co skutkuje zwiększającą się liczbą osób korzystających z różnych form świadczeń i wsparcia.

Zamieszczone poniżej zestawienie porównawcze, pokazuje liczbę złożonych wniosków i wydanych decyzji dotyczących świadczeń przysługujących osobom/rodzinom na podstawie realizowanych przez Ośrodek ustaw:

Akt prawny	2016		2017		2018	
	Liczba złożonych wniosków	Liczba wydanych decyzji	Liczba złożonych wniosków	Liczba wydanych decyzji	Liczba złożonych wniosków	Liczba wydanych decyzji
Ustawa o pomocy społecznej	890	1.253	898	1.365	624	1.210
Ustawa o świadczeniach rodzinnych	1.372	1.712	1.465	2.050	1.432	2.155
Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	89	103	75	104	63	96
Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	1.733	1.503	1.561	1.652	1.539	1.611
Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	0	0	3	1	0	0
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”	x	x	x	x	1.578	23 – decyzje 1.557 – informacji o przyznaniu świadczenia
Karta Dużej Rodziny	22	x	10	x	26	x
Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	13	13	20	20	12	14
Ustawa o systemie oświaty - pomoc materialna dla uczniów	x	x	Od IX 2017 - 177	Od IX 2017 - 128	131	228
Razem:	4.119 wniosków	4.584 decyzji	4.209 wniosków	5.320 decyzji	5.405 wniosków	5.337 decyzji i 1.557 informacji o przyznaniu świadczenia

Potrzeby w zakresie problemów społecznych:

- zwiększenie środków finansowych na wydatki związane z umieszczaniem osób w domach pomocy społecznej.

Liczba osób przebywających w DPS, za które gmina ponosi odpłatność ma stałą tendencję wzrostową. Ponadto rokrocznie zwiększają się średnie miesięczne koszty utrzymania mieszkańców w DPS, co również powoduje zwiększenie wydatków gminy. Należy podkreślić, iż z uwagi na stały proces starzenia się społeczeństwa, co potwierdzają dane demograficzne, liczba osób wymagających całodobowej opieki będzie systematycznie wzrastać. Przewiduje się, iż potrzeby związane z odpłatnością za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej będą większe, niż zabezpieczone w budżecie Ośrodka na 2019 rok,

- dokonanie analizy możliwości uruchomienia placówki wsparcia dziennego o której mowa w art. 18 i 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a w sytuacji podjęcia decyzji o uruchomieniu - zabezpieczenie środków finansowych w budżecie i opracowanie stosownych dokumentów. Nadmieniam, że prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci należy do zadań własnych gminy.

- dokonanie analizy możliwości utworzenia placówki wsparcia dziennego dla seniorów i/lub mieszkani chronionego (mieszkanie chronione stanowiłoby alternatywę do umieszczenia seniorów w placówkach całodobowej opieki (np. DPS), a przy tym byłoby formą znacznie tańszą i pozwalającą seniorom na pozostanie w środowisku lokalnym i zachowanie aktywności społecznej).

Potrzeby lokalowe:

Zwiększająca się liczba zadań, jakie realizuje Ośrodek, wymaga modernizacji miejsc obsługi interesantów i zapewnienie warunków pracy odpowiadającym minimalnym standardom.

W związku z powyższym konieczne jest stworzenie możliwości umiejscowienia w jednej siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej, co znacznie wpłynęłoby na poprawę obsługi klientów Ośrodka oraz organizację pracy Ośrodka, w tym przeprowadzenie reorganizacji pracy służb socjalnych poprzez rozdzielenie świadczeń pomocy społecznej od pracy socjalnej. Obecnie Dział Pomocy Środowiskowej mieści się częściowo w budynku Remizy OSP a częściowo w budynku Urzędu Gminy, co znacznie utrudnia bieżącą pracę tego Działu i obsługę interesantów.

Natomiast w 2019 roku, w związku z kontynuacją i rozszerzeniem zadania zleconego w zakresie Programu Rodzina 500+ oraz realizacją świadczenia Dobry Start konieczne jest pozyskanie dodatkowego pokoju dla potrzeb Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.

Potrzeby kadrowe:

- asystent rodziny – 1 etat

- psycholog – 1/2 etatu

- asystent osoby niepełnosprawnej – 1 etat

W 2018 r. różnymi formami pomocy społecznej objętych było 140 rodzin, w których występował problem niepełnosprawności. Często są to osoby samotnie gospodarujące, borykające się codziennie z wieloma problemami. Do głównych zadań zawodowych asystenta osoby niepełnosprawnej należy towarzyszenie i wspomaganie osoby niepełnosprawnej w pełnieniu ról społecznych, jak również pobudzanie jego aktywności społecznej. Zakres obowiązków asystenta osoby niepełnosprawnej obejmuje: pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w

doprowadzeniu do lekarza, na badania diagnostyczne lub na zabiegi rehabilitacyjne, doradzanie w zakresie usług medycznych, rehabilitacyjnych, zawodowego przekwalifikowania, kontaktów społecznych i usług kulturalno - rekreacyjnych, diagnozowanie warunków życia i pomoc w usuwaniu wszelkiego typu barier (psychologicznych, społecznych, architektonicznych, technicznych), pomoc w sprawowaniu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, współpraca z pracownikiem socjalnym w zakresie zabezpieczania potrzeb egzystencjonalnych, pomoc w innych sprawach życiowo ważnych dla osoby niepełnosprawnej lub opiekuna dziecka niepełnosprawnego).

- opiekunka – 1 etat

- opiekunka wykonująca specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie finansowane z budżetu państwa) – 1 etat lub umowa zlecenie.

Potrzeby w zakresie informatyki i ochrony danych osobowych:

- zakup i wymiana sprzętu tj.: 2 szt. komputerów, 3 szt. drukarek, 2 szt. niszczarek, 2 szt. UPS,
- odnowienie subskrypcji na zabezpieczenie sieci.

Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
we Włoszycy Wielkiej

mgr Jantna Kluba